

Laiskai
LIETUVIAMS

1954 SAUSIS (JAN.) VOL. V, NO. 1

T U R I N Y S

REDAKCIJOS ŽODIS	1
MALONĖS PILNOJI — A. Liuima, S. J.	2
NENORĖČIAU BŪTI ŠVENTUOJU!.. — A. Tamošaitis, S. J.....	5
PALAIMINTI NESUTEPTOS ŠIRDIES — B. Markaitis, S. J.....	10
KAIP BŪTI GERA ŽMONA? — J. Vaišnys, S. J.....	13
JAUNOS DIENOS — NEPROTINGOS — J. Vaišnys, S. J.....	16
DAUG DAUG DAINELIŲ, BRANGIOJI SESE... — V. A. Mantautas, S. J.	19
KVAKERIAI (QUAKERS) — J. Venckus, S. J.....	22
DANGAUS PAGUODA (eil.) — B. Brazdžionis	24
BALSAS IŠ TYRŲ — G. S. J.	25
FAKTAI IR IDĖJOS — B. Markaitis, S. J.	28
SKAITYTOJŲ LAIŠKAI SU REDAKCIJOS ATSAKYMAIS	32

Viršelyje: *Berniukas su vyšniomis* (J. Russel, Louvre, Paryžius)

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS

Prieš Kalėdas JAV ir Kanados skaitytojams išsiuntinėjome vokelius, norėdami palengvinti prenumeratos atnaujinimą, bet labai daug vokelių dar negrįžo. Laukiame. Taip pat kviečiame atnaujinti prenumeratą ir kitų šalių skaitytojus, kad nebūtumėm priversti nutraukti laikraščio siuntinėjimo.

Dėkojame visiems platintojams už pagalbą praėjusiais metais ir prašome, kad visi pasistengtų su Administracija atsiskaityti ir praneštų, kiek egzempliorių siuntinėti šiais metais.

Mūsų atstovo Anglijoje, kun. V. Kamaičio, yra naujas adresas:
St. Chad's, Cheetham Hill Rd., Manchester 8, England.

LETTERS TO LITHUANIANS. Published monthly except July and August, when bi-monthly, by The Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Illinois. Yearly subscription two dollars. Single copy 20 cents. Entered as second class matter at the Post Office at Chicago, 111. Additional office of mailing in Putnam, Conn.

LAIŠKAI LIETUVIAMS leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį, išskyrus liepos-rugpjūčio dvimėnesinį. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S. J. Administratorius Petras Kleinotas, S. J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, 111. Telefonas: HEmloc.k 4-1677. Metinės prenumeratos kaina du doleriai. Atskiras numeris 20 centų.

N. P. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Viršelis J. Pilipausko, vinjetės V. Vijeikio

1954 M. SAUSIO (JANUARY) MĖN.

VOL. V, NO. 1

Redakcijos žodis

Mielieji Skaitytojai,

Jau penkti metai Jus lanko "Laiškai Lietuviams" Jeigu sulyginsite pirmąjį numerį su dabartiniu, kurs iš eilės yra 48-tasis, tai pamatysite nemažą išorinį skirtumą. Pirmiau jis buvo toks kuklus, paprastas, atrodė, lyg vos gimęs kūdikis. Dabar jau užaugęs, subrendęs, atsistojęs šalia kitų žurnalų. Skaitytojai jau nuo pirmųjų dienų jį pamėgo, bet iš jų atsiliepimų matome, kad ir dabar jis patinka. Tik vienas kitas gal pasiilgsta to buvusio kuklumo ir paprastumo, kai jis nepretendavo nei į žurnalą nei į laikraštį, bet visų buvo vadinamas tik laikraštuku. Tai jausmo dalykas: kūdikis kai kam geriau patinka negu suaugęs žmogus, bet niekas jam nelinkėtų visuomet pasilikti kūdikiu.

Tačiau išorinis "L. L." tobulėjimas ir augimas nenukreipė jau pačioj pradžioj mūsų užsibrėžto tikslo padėti po visą pasaulį išsisklaidžiusiems lietuviams orientuotis tikėjimo ir doros dalykuose, susidūrus su nauja, neįprasta aplinka. Ta naujoji aplinka kartais reikalauja vartoti tokias priemones ir tokius metodus, kokių, gal būt, niekas nevartojo, kai gyveno Lietuvoje. Keista, kad vis dar atsiranda vienas kitas mūsų tautietis, kurs to negali suprasti. Jis be jokio vargo pakeitė Lietuvoj turėtą vežimą į automobilį, bet negali priprasti prie naujų jaunimo auklėjimo metodų, jam ausis rėžia kai kurios žurnaluose ir laikraščiuose gvildenamos temos ir keliaimi klausimai, apie kuriuos jo senoji mamytė niekadės nekalbėjo. Vis dėlto reikia džiaugtis, kad tai yra tik mažos išimtys, o dauguma supranta pasikeitusių sąlygų reikalavimus. Daugumos pageidavimus mes ir stengiamės patenkinti.

Šiais metais manome dėti daugiau iliustracijų iš įvairių kraštų lietuvių gyvenimo. Būsime dėkingi, jei mums atsiusite įdomių nuotraukų su trumpais paaiškinimais. Norime, kad "L. L." labiau suartintų visur išsisklaidžiusius lietuvius, kad visi, vieni kitų pavyzdžio paskatinti, vis labiau įsijungtų į lietuviškąją kultūrinę darbą. Marijos metais stenkimės sustiprinti savo religinę ir tautinę sąmonę, kad būtume atsparūs visokiems vėjams ir audroms, kad ne tik išlaikytumėm, bet dar padidintumėm savo dvasines vertybes, kurių iš mūsų laukia Lietuvoje pasilikę broliai.

MALONĖS PILNOJI

Šiais metais sueina lygiai šimtas metų nuo Marijos Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimo. Dėl šios priežasties 1954-ieji metai yra pavadinti Marijos metais. Mes, lietuviai, Marijos žemės vaikai, turėtume šiais metais daugiau pagalvoti apie savo dvasinį gyvenimą ir pavesiti ypatingai Marijos globai mūsų tėvynės ateitį.

“L. L.” stengsis kiekvieną mėnesį duoti po straipsnį apie Mariją. Šiame numeryje pradėdame spausdinti ilgesnę T. A. Liukos, S. J. studiją apie Marijos Dangun Ėmimo dogmą. Ši dogma labai tampa riai rišasi su Nekalto Prasidėjimo dogma. Jei Marija nebūtų buvusi nekaltai pradėta, ji nebūtų buvusi nei į dangų paimta su kūnu po šios žemės gyvenimo.

Redakcija.

Jau nuo senovės Bažnyčia tikėjo Marijos Dangun Ėmimo tiesą ir stiprinosi jos gaivinančia dvasia. Jau nuo senovės su dideliu uolumu buvo švenčiamas Marijos Dangun Ėmimas, viena iš didžiausių ir seniausių Jos švenčių, patvirtinta neklaidingo Bažnyčios autoriteto prieš tryliką šimtmečių, taip, kad ją neigti, jau ir prieš dogmos paskelbimą, būtų buvęs labai neišmintingas neapdairumas tikėjimo atžvilgiu. Todėl kyla klausimas: tai ką gi naujo davė dogmos paskelbimas, išjudinęs tikinčiųjų pasaulį?

Atrodo, kad nėra didelio skirtumo, ar šioji dogma yra paskelbta, ar ji būtų ir toliau pasilikusi Bažnyčioje tikinčiųjų laikoma ir gerbiama, bet iškilmingai nepaskelbta, kaip Dievo apreikštoji tiesa. Tikrenybėje tačiau yra didelis skirtumas. Pirmiau, kai ji buvo tik Bažnyčios autoritetu grindžiama ir nebuvo paskelbta kaip Dievo apreikštoji tiesa, nebuvo būtina tikėti pilnam antgamtiniam gyvenimui. Kas nebūtų tikėjęs, būtų buvęs neišmintingai neapdairus tikėjimo dalykuose, bet jo Bažnyčia nebūtų

laikiusi eretiku. Kas netiki dabar, jau yra eretikas. Bažnyčia neklaidingai paskelbė, kad pats Dievas yra apreikšęs, jog Marija yra paimta į dangų su siela ir kūnu.

Kas išsakys, kiek ji yra brangi, gal net brangiausia žmogiškai širdžiai, nes iš naujo primena kūno išmirties prisikėlimą ir, sakytum ryškiausiai pavaizduoja kaip Dievas apsieina su ištikimaisiais draugais, kaip veda į dieviškąjį gyvenimą ir kaip, pagaliau, atbaigia asmenybes, be jokių prieštaravimų pasekusias apvaizdos kelius.

Tiesa, Dievas nei vakar, nei šiandien to neištarė gyvu žodžiu. Tatai Jo apreikšta dar apaštalų laikais, tada ištartas, žmogiškai sakant, Jo autoritetingas, neklaidingas tiesos žodis, kuris betgi, Jo apvaizdos lėmimu ir Šventosios Dvasios vedimu bei apšvietimu, atskleistas pilnam supratimui tik mūsų dienose. Tai yra labai ryškus Dievo palaimos. Jo gerumo ir palankumo žmonėms pasireiškimas ir užtikrinimas, o ypač dabartinei nelaimių ir kentėjimų suvargintai bei netikrumo kankinamai kartai suartinimo ir stiprybės šaltinis. Jis šitą tiesą palaikė mūsų laikams, kad visokiose sunkenybėse ir tautų sąmyšiuose pakeltų iš naujo mūsų dvasios akis, atkreiptų mūsų dėmesį į antgamtinių dalykų kilumą. Taip, tai būtų buvę galima ir be dogmos paskelbimo. Jis būtų galėjęs įkvėpti savo išrinktuosius su nauju uolumu pamoksluose skelbti amžinųjų tiesų kilumą. Taip, tai būtų buvę galima. Bet tada visa tai, tam tikra prasme, būtų palikusios, jei taip galima sakyti, tiktai žmogiškosios pastangos,

tiktai, tegu malonės įkvėpti, žmogiškosios sielos virpėjimai. Dabargi, taip sakant, atsidaro dangus, ir pats Dievas prašneka į žmogų, suvargusį, iškankintą, nuviltą žmogų, nustojusį gal jau net drąsos ir vilties šioje tautų maišatyje, melo, persekiojimo ir prievartos išigalėjimo laikotarpyje, atkreipdamas į save visų akis, pakeldamas visų širdis į save, sustiprindamas jėgas ateinančiųjų dalykų kilnumu ir grožybe, primindamas tuo pačiu tikrąjį žmogaus pašaukimą, jo gyvenimo prasmę, didingumą, žmogaus asmenybės atbaigimą, jos sudievinimą ir įvedimą į dieviškojo gyvenimo paslaptis. Tai yra naujas, papildomas energijos šaltinis pernešti visus šito gyvenimo sunkumus, dar tiksliau ir nuoširdžiau kreiptis į siekiamąjį tikslą: nemirtingumą ir išaukštinimą dangaus garbėje.

Šią dieviškojo palankumo, paguodos ir sustiprinimo mintį gražiai išreiškia Šventasis Tėvas paties dokumento pradžioje: "Dosniausias ir visagalis Dieve, kurio apvaizdos planai, vedami išminties ir meilės, neištiriamais savo sumanymais tautų ir atskirų žmonių kentėjimus švelnina, įpindamas į juos protarpiais ir džiaugsmus, kad visa, nors ir ne tais pačiais keliais ir skirtingais būdais, Jį mylintiems išeitų į gera". Tiesa, į visus kreipiasi Šventasis Tėvas, visiems skiria šią brangią tiesą, bet kas mums labiausiai yra guodžiančio, tai kad jis ypatingu būdu ją skiria mums tremtiniams, netekusiems tėvynės ir pastogės, persekiojamiems ir kalinamiems, kurių gyvenimas, atrodo, jau nebeturi prasmės. Jų visų akis ir širdis, kokio jie krašto bebūtų ir nuo ko tą prievartą kentėtų, kreipia jis į Tą, kuri pirmoji perėjo neturto, paniekos, ištrėmimo ir kentėjimo kelius, kurios sielą pervėrė neap-

sakomo skausmo kalavijas Kalvarijos kalne prie kryžiaus, ir kuri dabar yra tokioje neišsakomoje palaimoje.

Ir tai nėra tiktai tušti žodžiai, pigi paguoda, tariamas nukalbėjimas: gražūs žodžiai ir nurodymai nekeičia skurdžios ir tragiškos padėties. Taip, Šventasis Tėvas visai neneigia ir nemažina daugelį ištikusių kančių. Jis gerai jas žino ir jos kas valandą, dieną ir naktį, kaip jis prisipažįsta šią šventą valandą, kelia jam neišsakomus rūpesčius ir slegia širdį. Iš tikro, kiekviena proga prisimena jis tremtinius, kenčiančius persekiojimus, kalinamus, prispaustuosius. Ar tai bus jo iškilmių išvakarėse viešoji malda į Dievo Motiną, ar tai pati šventoji iškilmių valanda bazilikoje, visuomet jie užima specialią vietą jo širdyje.

Taip kalbėdamas, Šv. Tėvas nenori žmonėms suteikti tik greit praeinančią užsimiršimo valandėlę, bet pilnoje kentėjimo ir skausmo pertekliaus sąmonėje ir pažinime, parodo ir antrąją gyvenimo dalį, atkreipdamas dėmesį į pilnutinę gyvenimo tiesą, pilnutinę prasmę. Visiems šios kartos žmonėms, kokiose sąlygose jie bebūtų, bet ypač tiems, kurie iškankinti nerimo, prislėgti netikrumo, visko netekę, tik iš prievartos velka gyvenimo jungą. Šventasis Tėvas taria: "Aukštyn širdis", ir nurodo teisingą ir tikrą atsvarą prieš visus šiandieninius kentėjimus, nepriteklusius ir skurdą, atskleidžia pilnąjį gyvenimo idealą. Tai yra tiesos žodis prieš materializmo skelbiamą žmogaus nuvertinimą, paneigimą jame dvasinio prado, ir jo vietoje medžiagos aukštinimą ir garbinimą. Tai yra atsakas į materializmo ir racionalizmo klaidas, netiesioginis jų atrėmimas, visai į ją nekreipiant dėmesio ir nesileidžiant į ginčus su jų sklei-

R. Ferruzzi
MADONA

dėjais. Tai yra gražus atsakymas ir apgynimas Marijos privilegijų prieš klaidatikius. Jai atsilyginimas, viešas Jos garbės išpažinimas. Šitoji tiesa atbaigia ir vainikuoja visas Jos privilegijas, kurios pradėtos su Jos Nekaltuoju Prasidėjimu, eina per amžinąją mergystę, Dievo motinystę ir kitas malones iki Dangun Ėmimo ir ten išaukštinimo dieviškoje garbėje. Sušvito visas dangus ir nudžiugo skardžiais džiūgavimais, įėjus į dangų Dievo Motinai prisikėlimo garbėje. Šiandieną atsimuša anie garbės

spinduliai ir atliepia džiaugsmo aidai, kad ir mūsų širdys atsigautų ir prisipildytų nauju ryžtingumu pilnutiniam Dievo vaikų gyvenimui.

Šitas tiesos neužginčijamas žodis melo ir šmeižtų, apgaudinėjimo ir prievartos, skriaudų ir neteisybių laikotarpyje yra palaimos šaltinis. Jis kelia ne tik dėkingumo Dievui ir pagarbos Dievo Motinai jausmus, bet taip pat žadina viltį, ne tik primindamas tikrąjį žmogaus tikslą ir jo paskirtį, laimingą pomirtinį gyvenimą, bet užtikrindamas pagalbą jau ir šių

dienų vargingoje kelionėje ir tremties sunkenybėse. Šventasis Tėvas prašo tad garbingą Dievo Gimdytoją, kad Ji atkreiptų savo gailestingąsias akis į šį suvargusį ir karo baisenybių nuteriotą pasaulį, prislėgtą prievartos, klaidinamą melo, kad Ji, nepaliesta gimtosios nuodėmės, gelbėtų nuo per didelių šios nuodėmės pasekmių mūsų laikų žmoniją.

Ji, Dievo Sūnaus Motina, ypatingu Jo palankumu ir malone, jau dabar yra toje garbėje su kūnu, kur bus ir visi teisieji po paskutiniojo teismo, kada viešai pasireikš visos žmonijos darbai ir įvyks pilnutinė gėrio pergalė, kai įvyks visiškas išrinktųjų atbaigimas ir jų įvedimas su kūnu į dieviškąjį palaimos gyvenimą.

A. Liūima, S. J.

NENORĖČIAU BŪTI ŠVENTUOJU!...

Būti šventuoju? Brrr!... Marinti savo kūną pasninkais, nešioti ašutinius marškinius, daryti sunkias atgailas, atsisakyti gyvenimo džiaugsmų ir būti daugelio pajuokiamam — koks protingas žmogus to nori?! Esant šventuoju, miegoti reikia ant grindų, akmenį po galva pasidėjus vietoj pagalvės, kaip nevienas šventųjų yra daręs... Vyrui su žmona reikia gyventi, kaip broliui su seseria, panašiai kaip šv. Henrikas su šv. Kunigunda... Kas, nebent būtų stebėtinai atbukęs ir be skonio gyvenimo grožiui, norėtų pasitraukti į negyvenamus tyrus su atsiskyrėliais arba gyventi ant stulpo, kaip šv. Simonas Stulpietis?! Ačiū už pasiūlymą, bet aš tai jau nenorėčiau būti šventuoju!...

Palikime kuriam laikui atsiskyrėlius dykumoje, taip pat šv. Simoną stovėti ant stulpo ir pažvelkime į tą kilnią ir paprastą mergaitę, kurią Dievas pasirinko būti savo Sūnaus motina — Mariją. Nuėję į Nazaretą, būtume pamatę ją, atliekančią paprasčiausius darbus: ruošiančią valgį Juozapui ir Berniukui Jėzui, lopiančią jų drabužius, šluojančią aslą, džianančią ant ištemptos virvės kaip tik pačios išplautus baltinius... Nepa-

mirškime, kad tuo metu nebuvo nei šaldytuvų, nei elektrinių krosnių, nei automatiškų skalbimo mašinų, nei moderniškų dulkių siurblių. Namų ruošą šeimininkei atimdavo daug daugiau laiko negu šiandien. Marijai reikėjo eiti į užmiestį pasirinkti žabų ugniai, atsinešti vandens iš bendro miestelio šulinio akmeniniu ąsočiu, pačiai rankinėmis girnomis susimalti miltų, pačiai kepti duoną, pridžiovinti fygų žiemai ir paruošti kitų maisto atsargų. Ilgoms maldoms ir atgailoms ji neturėjo laiko. Tačiau niekas nedrįstų sakyti, kad Dievo Motina nebuvo šventa! Litanijoje Mariją vadiname Visų Šventųjų Karaliene. Stovėjimas ant stulpo, ilgos maldos, sunkios atgailos ir užsidarymas nuo pasaulio nėra šventumui būtini dalykai: galima būti šventuoju, juos darant, galima būti šventuoju ir be jų. Marija, Dievo pastatyta šventumo pavyzdžiu visiems, jų nedarė. Priešingai, ilgas valandas melsdamasi arba darydama tuos įstabius dalykus, apie kuriuos skaitome šventųjų gyvenimuose, būtų labai nepatikus Dievui. Tokie užsiėmimai būtų neleidę jai būti tuo, kuo Viešpats norėjo, kad būtų: gera, rūpestinga mo-

tina ir namų ruošos žiūrinčia šeimninke.

Marijos pavyzdys jau iš dalies atsakė į klausimą, ką reikia daryti, norint būti šventu. Tačiau, prieš aptardami šventumo esmę, pirma paklauskime savęs, ko Dievas nori iš žemėje gyvenančių žmonių. Jo valia kiekvienam suprantama kalba įrašyta mūsų prigimtyje. Pavyzdžiui, Tvėrėjas kuria naujus žmones mažais, bejėgiais kūdikiais. Dėl to visa, kas susiję su vaiko augimu ir vystymusi — valgydinimas, drabužėlių parūpinimas ir plovimas, priežiūra, paskui auklėjimas ir mokymas — yra ne vien leistini, bet Dievo norimi ir todėl kilnūs ir šventi veiksmai. Niekas nėra netauru ir nešventa, ko Dievas nori. Kitaip, pačią Dievo valią turėtume laikyti nekilnia ir nešventa. Arba štai kitas pavyzdys: į žmogaus dvasią įdėtos kūrybinės galios. Kadangi Dievas nieko veltui nedaro, nori, kad jos pasireikštų. Dėl to, kaip Kūrėjo valia yra šventa, taip ir jos vykdymas (šiuo atveju kūrimas, nėsvarbu, ar tai būtų nauji išradimai, ar menas, ar kitos rūšies kūryba) yra šventas veiksmas. Panašiai galėsime pasakyti apie veiksmus, išplaukiančius iš žmogaus visuomeninės prigimties, iš fakto, kad jo kūnas reikalingas maisto ir pastogės ir t.t.: jų atlikimas yra Dievo norimas, Dievo valia, ir dėl to daro žmogų šventą. Jam patinkantį ir artimą.

Dabar galime apibrėžti šventumą. Būti šventu yra daryti, ko Dievas iš žmogaus nori, vykdyti savo gyvenime Jo valią. Kitais žodžiais, esu šventas, jei darau, ko, kada ir kaip Dievas iš manęs nori. Prisekime kiekvienam iš tų trijų — ko, kada ir kaip — po pavyzdį.

Kartą pas vieną kunigą atėjo moteris ir pasisakė norinti kasdien daly-

vauti šv. Mišiose ir priimti Komuniją.

— Gerai, kodėl ne?

— Bet mano vyras nori šv. Mišių metu pusryčiauti.

— Suprantu. Ar jam reikalinga tuo metu valgyti pusryčius?

— Taip. Be abejo, kunigas manęs paklauskite, dėl ko neinu į kitas, vėlesnes, Mišias. Bet kad mūsų miestelyje darbo dienomis yra tik vienerios Mišios.

— Tuosyk, brangioji, palikite namie ir paruoškite savo vyriai pusryčius. Tai jūsų pareiga. Kasdieninės šv. Mišios ir Komunija kliudytų ją atlikti ir nepatiktų Dievui.

Klausti kasdien šv. Mišių ir priimti Komuniją yra labai girtini veiksmai, tačiau už kiekvieną jų tai moteriai Viešpaties knygoje danguje būtų buvęs įrašytas minusas, jei būtų nepaklausiusi duoto patarimo. Kodėl? Kadangi būtų dariusi ne tai, ko Dievas nori, bet ką kita.

Štai kitas pavyzdys. Du kaimynai susitikę kalbasi. Jonas pasakoja savo praėjusios savaitės nepasisekimus, Juozas stengiasi jį paguosti ir padrašinti. Gal tai nėra girtinas ir šventas veiksmas? Juk nuliūdusį paguosti yra vienas iš septynių gerų darbų sielai. Taip. Tik visa bėda, kad Jonas su Juozu tą pokalbį veda, sėdėdę bažnyčios suole sumos metu! Tas jų pašnekesys, šiaip gal ir labai nuopelningas ir vertingas, nėra daromas, *kada* Dievas nori.

Sakėme, jog Kūrėjas siunčia naujus žmones į pasaulį, kaip mažus, trapius kūdikius. Dėl to visa, kas veda į vaikučio gimimą, yra didu, kilnu ir šventa. Tačiau gimimų kontrolės praktika iš to kilnaus, didžio ir Dievo norimo akto padaro sunkų ir Tvėrėjo planus sudarkantį nusikaltimą, nes veiksmas neatliekamas, *kaip* Dievas nori.

Būti šventu yra labai paprasta. Tai ne kas kita, kaip kasdien gerai atlikti savo pareigas. Nevienas yra girdėjęs apie šventąjį jėzuitų klieriką Joną Berchmansą. Jis mirė jaunas, eidamas vos 22-us metus, nesulaukęs šventimų. Šio straipsnio autorius (jis yra taip pat jėzuitas studentas. *Red.*) labai norėtų žinoti, ar yra kas nors vienodesnio, kasdieniškesnio, monotoniškesnio už jėzuito studento gyvenimą. Diena iš dienos, savaitė po savaitės Jonas kalbėjo maldas, lankė paskaitas, ruošė pamokas, ėjo į valgyklą pusryčiams, pietums ir vakarienei. Paskui mirė. Svarstant kanonizacijos bylą, daugelis prikišo, jog nepastebėję nieko ypatinga, kas darytų vertą altorių garbės. Tačiau šv. Tėvo atsakymas juos visus nutildė:

— Duokite man daugiau žmonių, — tarė popiežius, — kurie gyveno, kaip Jonas Berchmansas, ir aš juos visus paskelbsiu šventaisiais!

Panašiai stebėjosi ir seserys vienuolės, gyvenusios vienuose namuose su šv. Kūdikėlio Jėzaus Terese: ji niekuo nepasižymėjusi, dirbusi tuos pačius darbus, kaip ir jos, ir išorėje niekuo nuo kitų neišsiskyrusi.

Neseniai — tai buvo Visų Šventųjų diena — vienas jaunuolis buvo paklaustas:

— Algi, ar norėtum būti šventuoju?

— Šventuoju? O ne, Tėve.

— Tai tu nenorėtum po mirties eiti į dangų?

— O, į dangų tai norėčiau.

— Bet danguje yra vien šventieji. Ten nėra skirtumo tarp "šventųjų" ir "dangaus gyventojų".

Sumišęs Algis nežinojo, ką atsakyti.

— Šiandien tu šventi Visų Šventųjų šventę, ar ne tiesa. Kas yra tie

visi šventieji? Ogi visi dangaus gyventojai. Visi be išimties. Bažnyčia su pagarba lenkiasi prieš juos visus, kaip šventuosius.

— Hm.

— Žiūrėk. Žmogui, laikiusiam Dievo įsakymus, po mirties atviras kelias į dangų. Pats Kristus sakė jo lauksias, kaip gero ir ištikimo tarno, ir liepsias įeiti į savo Viešpaties džiaugsmą. Bet į dangų gali patekti vien šventieji. Kitokios rūšies žmonių tenai nėra. Ar iš to neseka, kad Dievo įsakymų laikymas daro žmogų šventu? Dėl to ir tu, mielas Algi, norėdamas deramai atlikti, ko Dievas reikalauja — dirbti, žaisti, sportuoti, pagarbinti Jį malda — tuo pačiu nori būti šventu!

Ta Dievo valia, kaip matėme, nubrėžta mūsų prigimtyje. Ji gali būti pareigos atlikimas, gali būti žaidimas, gali būti pramoga. Nors Dievas leidžia saulei šviesti ir lietui lyti ant gerųjų ir blogųjų, gyvenimo teikiami džiaugsmai ir malonumai — gardus gėlių kvapas, paukščių giesmės, gelsvas saldus medus, gaivinas vėjas, vaikino ir mergaitės draugystė, vyro ir moters meilė — yra pirmoje eilėje Jo sutverti ir skirti geriesiems. Jais besinaudojančius bloguosius Jis vien toleruoja. Galime tad būti šventi žaisdami, skaitydami romaną, važiuodami automobiliu... Turime savęs klausti tik šių dviejų dalykų: 1. Ar dabar metas dainuoti, skaityti, žaisti, maudytis? 2. Ar dainuoju, skaitau, žaidžiu ir t. t., kaip protingam žmogui dera? Jei berniukas ar mergaitė, vyras ar moteris gali atsakyti "Taip" į tuos abu klausimus, tuokart skaitymas, maudymasis, žaidimas yra šventas.

Skaitytojai bus pastebėję, kad šitokiam šventumo supratimui kai ko trūksta. Visai teisinga pastaba. Sa-

V. Noreikos nuotr.

Naujosios Marquette
Parko bažnyčios projek-
tas, paruoštas architekto
J. Muloko.

kydami, jog būti šventu reiškia daryti, ko, kada ir kaip Dievas nori, išleisdome motyvą — *dėl ko* tą ar kita darome. Mūsų veiksmas yra vien tada šventas, jei jį atliekame todėl, kad Dievas to nori. Tad pataisyta šventumo formulė skamba: daryti, ko, kada, kaip ir kadangi Dievas to nori.

Minėtas šv. Jonas Berchmansas, skaitome jo gyvenime, vieną popietį žaidė su kitais klierikais. Kažkuris jo paklausė:

— Jonai, ką tu darytum, jei žinotum, kad po penkių minučių mirsi?

— Aš visai paprastai žaisčiau toliau.

Koks puikus atsakymas! Ir drauge parodas, jog kiekvienas veiksmas, atliktas, kada, kaip ir kadangi Dievas jo nori, yra nemažiau geras ir nuopelningas, kaip malda ir atgaila. Mes žinome, kaip šventieji troško daryti didelių dalykų Dievo garbei, stengėsi nepraleisti nė mažiausios progos daryti, kas geriau ir tobuliau. Jei tad melstis ar atgailauti būtų buvę tobuliau, šv. Jonas Berchmansas, žinodamas, kad po penkių

minučių mirs, būtų tikrai nenorėjęs tos paskutinės progos praleisti: būtų ėjęs į koplyčią arba apsilvilkęs ašutine. Tačiau jis nedvejodamas atsakė, jog būtų ir toliau žaidęs.

Štai vieno seno, patyrusio ir išmintingo kunigo žodžiai: "Jei darau, ko, kada, kaip ir kadangi Dievas nori, tada man visvien, kur mirtis mane sutiks; tada esu lygiai pasiruošęs mirti vaišėse pas draugus, kaip prie Dievo stalo bažnyčioje; mirti, išvažiuojęs pasivažinėti, lygiai kaip ir būdamas namie; mirti su romanu rankose, kaip ir klūpodamas maldos metu" (Francis P. LeBuffe, S. J., "Hardt headed Holiness", 21 p., The Queen's Work, Ini. 1935).

Būti šventuoju yra paprasta, natūralu ir nesudėtinga. Tačiau ar lengva? Ne. Kartą viename moterų susirinkime kunigas skaitė paskaitą apie tą paprastą šventumo kelią. Po kelių dienų jį pašaukė prie telefono: kažkas iš miesto norėjęs pasikalbėti. Skambino viena iš susirinkusių dalyvių:

— Jūsų paskaita anądien buvo tikrai puiki, Tėve. Būti šventuoju atrodė labai lengva. Parėjusi namo, pradėjau skelbiamą mokslą praktikuoti. Bet Jūs mus gražiai apgavote! Labai nelengva visada daryti, ko, kada, kaip ir kadangi Dievas nori.

Straipsnyje išaiškintam šventumo supratimui kai kas, be abejo, primes, jog jame visai nėra vietos atgailai, kurios reikalingumas taip dažnai Bažnyčios pabrėžiamas. Evangelijose skaitome, kad ir pats Kristus dažnai ragino daryti atgailą. Tas priekaištas kyla iš klaidingo atgailos supratimo. Daugeliui daryti atgailą reiškia šiurkščiai elgtis su savo kūnu, ji marinti. Dėl to visai suprantama, kad atgaila tikinčiųjų traktuojama, kaip nemalonus svečias: priimamas labai šalta ir rezervuotai arba ir visai neįsileidžiamas. Labai apgaillestautinas faktas, kad minėtam Kristaus reikalavimui, verčiant Šv. Raštą į kitas kalbas, pavartotas žodis "atgaila". Tas išsireiškimas, kaip jis paprastai suprantamas, visiškai neatitinka originale vartojamam graikų kalbos žodžiui "metanoein" ("meta" — pakeisti, "noein" — galvoti) — pakeisti nusistatymą, galvosena. Kristus ragino žmones ne plakti ir marinti savo kūną, bet pakeisti savo dvasią, savo nusistatymą Dievo Karalystės atžvilgiu.

Kur, rodos, aukščiau minėtas atgailos supratimas labiau būtų lauktinas pasirodant negu atlyginant Dievui už padarytas nuodėmes? Tačiau jis Bažnyčios minčiai gana svetimas. Pažiūrėkime, pavyzdžiui, į kiekvieną pirmąjį mėnesio penktadienį pamaldose skaitomą atsisteisimo malda švenč. Jėzaus Širdžiai: "...nuoširdžiai pasižadame už savo praėjusio gyvenimo ir kitų nuodėmes ir už tavo tos didžios meilės ne-

paisymą, su tavo malonės pagalba, kiek tik pajėgsime, atlyginti". Čia sustojęs, nevienas lauktų žodžių "žiauriais pasninkais, gyvenimo džiaugsmų atsižadėjimu ir t.t." Tačiau maldoje išvardinami visai kitokios dalykai. Štai jos tęsinys: "tvirtu tikėjimu, skaisčia dorove, tobulu Evangelijos įsakymų, ypač meilės įsakymo, vykdymu..."

Marija savo apsimetimuose taip pat ragino žmones daryti atgailą. Leiskime generaliniam Cova da Irijos vikarui paaiškinti, ką atgaila reiškia. Cova da Irija, kaip skaitytojai žino, yra vieta, kur Marija pasirodė Fatimos vaikams. Kas geriau galėtų žinoti Dievo Motinos mintį, kaip ten gyvenęs ir pasirodymus kruopščiai studijuojęs kunigas? Štai ką jis rašo: "Kas tad yra atgaila, kurią Dievas ragina daryti, ir kokioje dvasioje ji turėtų būti atliekama? Svarbiausia atgaila, kurios Jis nori, yra geras savo pareigų atlikimas" ("Tabernacle and Purgatory", 1950 m. gegužės mėn., 5-6 p.). Dėl to kas daro "ko, kada, kaip ir kadangi Dievas nori", tas daro atgailą! Tad minėtas priekaištas yra visai be pagrindo.

Aprašytas šventumo kelias taip pat visiškai neprieštarauja savitvardai. Galime, tiesa, džiaugtis kiekvienu leistinu malonumu. Tačiau laikas nuo laiko reikalinga to ar kito malonumo atsisakyti. Mūsų valia turi būti užgrūdinta ir pajėgi atsispirti, kai neleistinas malonumas ves į nuodėmę gundydamas. Įpratus neatsisakyti nė vieno leistino malonumo, yra labai sunku nusigrįžti nuo neleistinių. Be to, nepraleisdami kuria nors proga to, kas mums miela, visai nežinosime, kiek mūsų valia pajėgia, kiek joje atsparumo.

Gana daug tikinčiųjų klaidingai mano, jog vien malda ir savęs kan-

kinimas yra šventi veiksmai. Kiekvienas mūsų dienos darbas, atliktas, kada, kaip ir kadangi Dievas jo nori, yra šventas, veda mus į Dievą ir padidins mūsų laimę danguje. "Taigi, ar valgote, ar geriate, ar ką kita darote, visa darykite Dievo garbei" (I Kor. 10/31). Koks nuostabus Kūrėjo pasaulis! Arčiau prie Dievo ir daugiau laimės danguje dėl dienos, praleistos prie fabriko staklių! Daugiau

laimės danguje ir arčiau prie Dievo dėl šokio gegužinėje! Esame artimesni Viešpačiui ir būsim laimingesni anapus dėl kine matyto filmo ar šokolado pudingo užkandinėje!

Šventumas yra kažkas taip natūralu ir patrauklu, šypsena nuskaidrinąs veidą ir pakelias dvasią, kad kiekvienas mūsų turėtume tarti: "Aš tikrai noriu būti ir būsiu šventuoju!"

A. Tamošaitis, S. J.

Palaiminti nesuteptos širdies

Štai palaiminimas, mus iškelias į erdvę, iš kurios matosi krikščioniškojo idealo aukštis ir dydis ir, kurioje stovėdami, mes pradedame suprasti neįtikėtinus Viešpaties žodžius: "Būkite tobuli, kaip jūsų dangaus Tėvas." Tie, kurių širdis skaisti ir nepaliesta, kaip ant delno nukritusi sniegulė, permatoma ir nekalta, kaip kūdikio ašara, — tie, iš tikrųjų, turi būti panašūs į dangaus Tėvą, kuris yra skaistus ir visapusiško tobulumo amžinas įsikūnijimas, kurio kiekviena dovana žmogui yra švento ir mylinčio gėrio kibirkštis.

Kartais mes girdime žmones kalbant apie šį palaiminimą, pritaikant jį tik žmogaus kūno skaistumui, lyg kūno skaistumas būtų pats svarbiausias dalykas dvasios gyvenime, kovose ir laimėjimuose. Mums atrodo, kad šis palaiminimas kalba apie visapusišką žmogaus skaistumą. Jei Romėnai sakydavo: "Sveikas protas sveikame kūne", tai mes turėtume sakyti: "Skaisti širdis skaisčiame kūne." Ar ne tiesa, kad skaisti širdis apsaugo kūną nuo sugedimo ir susitepimo. Juk yra žmonių, kurių kūnas nepaliestas, bet kurių širdis nesiliauja gimdžiusi piktas, kerštingas ir

žmogžudiškas mintis. Vadinasi, nesuteptas kūnas yra palyginti mažas laimėjimas, jei širdis nedora. Kūno skaistybės neužtenka, jei žmogaus sieloje gyvas sugedimo vėžys.

Mums atrodo, kad šis palaiminimas prasideda su kūno skaistyste, vedamas mus prie paties svarbiausio dalyko, būtent, skaisčios, mylinčios ir nuolat gera darančios širdies. Nelengva įtikinančiai kalbėti apie kūno skaistybę šiais laikais, kai tiek daug rašoma ir kalbama apie kūno skaistybę, kaip apie atgyvenusį ir visiškai nereikalingą dalyką. Štai vieno rašytojo žodžiai: "Dėl skaistybės galėjo jaudintis Šv. Cecilija ar Šv. Agnietė, bet tie laikai jau praėjo." Kad tie laikai būtų praėję, mes nenorėtume taip greitai sutikti. Tiesa, kad Sovietų Sąjungoje milijonai žmonių gyvena pavergti jau 40 metų ir kad jiems kasdien įrodinėjama, kad jie yra laimingiausi pasaulyje piliečiai, bet dėl to vergija netampa laisve, dėl to laisvė nėra atgyvenęs ir nereikalingas dalykas.

Užtenka pasižiūrėti į skaisčią mergaitę ir palyginti ją, jos įsitikinimus, jos mintis ir gyvenimo toną su jos drauge, kuri išvaikščiojo visus šun-

kelius ir gyveno pagal malonumų filosofiją, sakydama, kad skaistybė yra atgyvenęs dalykas, ir tuojau pamatysi akį veriantį skirtumą. Pakaks pasikalbėti su jaunu vyru, kuris tiki į kūno skaistybę, kuris stengiasi disciplinuoti save, pajutęs pagundos viliojantį artumą, ir palyginti jį su tuo, kuris nebeturi pagundų, nes pasidavė pirmajai, ir tuojau pastebėsi, kas rimčiau žiūri į gyvenimą, žmogų, idealą ir bendruomenę. Savaimė aišku, kad nėra taisyklės be išimties, bet išimtis gali būti tik ten, kur yra taisyklė.

Todėl šis palaiminimas taikintinas tiems, kurie išliko skaistūs visu gyvenimo kelionės metu, siekdami idealo, aukštesnio už kasdienio gyvenimo pilkumą ir monotoniją, norėdami pagarbinti Viešpatį tokia auka, kokia jiems atrodė sunkiausia ir todėl brangiausia Dievo akyse. Yra žmonių, kurie atsisakė šeimos, kurie pasirinko vienatvės kelią, kad jie liktų laisvesni artimo labui, kad jų vienintelis rūpestis — dangaus karalystės reikalai. Palaiminti jie. Gal būt, juos lydėjo kitų žmonių panieka, įskaudinantis juokas, gal būt, jiems dažnai teko pašiepiantis "senmergės" ar "senbernio" vardas. Jei jie savo pasirinktame kelyje nesudvejojo, nesuklupo arba, net suklupę, kėlėsi ir veržėsi į priekį, nebodami ir nepaisydami žmonių kalbų ir savo silpnybės, — palaiminti jie.

Yra jaunų žmonių — tiek vyrų, tiek moterų — kurie peržengė moterystės slenkstį, pasipuošę nekaltybės rūbais, kurie didvyriškai kovojo prieš pagundas, prieš žmogaus silpnybę, prieš aklą prigimties instinktą, iš pagarbos meilės savo būsimai žmonai ar vyrui, kad Dievas palaimintų jų kilnias pastangas, kad jų didžiadvasiškas nusistatymas ir ko-

vos būtų įkvėpimas ir pavyzdys jų vaikams. Palaiminti jie tuo palaiminimu, kuris tik jiems skirtas.

Yra žmonių, kurie, gyvendami moterystėje, pasilieka ištikimi tai meilei, tai priesaikai ir tai vienybei, kuri juos sujungė į vieną ir tobulą kūną, kurie smalsiomis akimis nesisidairo į uždraustą gyvybės ir mirties medį, bet geria iš tos taurės, kurią Apvaizda jiems davė į rankas, nežiūrint, ar taurė saldi ar karti, kurie prisimena savo pažadus, meilę ir priesaiką, net tada, kai amžius palaidoja jaunystės grožį, o, gal būt, perankstyva senatvė sušaržuoja ne tik žmogaus išorę, bet ir vidaus pasaulį, kurie gyvena moterystėje pagal idealą, bet ne pagal momento aistrą, pagal normas ir reikalavimus, statomus didvyriams, bet ne ištiželiams. Palaiminti jie.

Yra žmonių, kurie rinkdamiesi gyvenimo draugą ar draugę, suklydo ir nusipirko katę maiše, bet kurie pasiaukėjo vaikų labui ir nešė savo sunkią ir kruviną dalį su nežemiška kantrybe, subrendusia išmintimi ir kankinio drąsa, kurie savo sunkia našta nevargino kitų, bet paguodos ieškojo Viešpaties kančioje ir amžinybės artume, kurie savo asmenišką atsakomybę neužkrovė ant kitų pečių ir neišėjo plačiuoju savanaudiškos laimės keliu, bet ištvėrė kryžiaus kelyje iki paskutinio momento. Palaiminti jie.

Kaip jau minėjome, šis palaiminimas siekia daug plačiau negu tik kūno skaistybė. Jis apima visą žmogaus gyvenimą, jo pasaulėžiūrą, dvasinius principus ir religijos praktiką. Dar daugiau; jis pastato prieš žmogaus akis tokį idealą, į kurį pasižiūrėjus, svaigsta mirtingojo galva, kuris gimdo didvyrius ir šventuosius, kuris parodo tokį žmogaus dvasios

kilnumą, kuriam nėra lygaus žemėje jokiame kitame ideale ar pasaulėžiūroje. Nesutepta širdis. Niekui nesutepta. Skaisti širdis, į kurią arčiau pasilenkus, matosi dangus ir Viešpaties veidas. Širdis, turi gyvena tik Dievui ir artimui, visiškai užmiršdama save, savo reikalus, ambiciją, garbę ir naudą. Tai širdis, kuri gali priklausyti tik tokiam žmogui, kuris visiškai persiėmė nežemiškos kilmės idealu, kuriame nebėra vietos pasaulio dvasiai, susismulkinimui, fariziejiskumui, siaurumui, kuris Dievą gali vadinti savo Tėvu, tikrai žinodamas ir jausdamas Dievo artumą. Tai širdis, kuri gali plakti tik tokiam žmogui, kuris myli savo artimą, kaip pats save, kuris nedvejodamas guldo savo galvą už savo draugą, kuris gerbia kiekvieną žmogų, nes jame mato Dievą. Štai stebuklingasis šio palaiminimo bruožas: "Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą". Jie matys Dievą kiekviename žmogui, nes kiekvienas žmogus yra Dievo paveikslas. Jie matys Dievo veidą ir Jo valią Bažnyčioje, kurią valdo žmonės. Jie matys Dievo ranką Apvaizdos tiesiuose ir kreivuose keliuose. Jie matys Dievą džiaugsme, matys Jį kančios agonijoje. Matys dieną, matys Jį naktį. Net tamsioje kenčiančios širdies naktį, net be žemiškos vilties žvaigždžių ir draugų padrašinimo bei įkvėpimo, jie matys Dievo artumo auštančią aušrą. Net kalėjimuose, net karceryje, net persekiojimų įtužusiame pašėlime, jie matys Dievo ranką, rašančią ant likimo sienos išganymo žodžius.

Bet tie, kurie juokiasi iš skaistaus kūno, kurie suvedžioja nekaltą, gal naivią ir silpną širdį, kurie klasta, pažadais, veidmainyste ir kreiva priesaika išplėšia iš kito žmogaus jam brangiausią turtą, kurio — kar-

tą praradus — nebegalima atgauti. Tie, žinoma, nebus palaiminti. Kas žino, kokia jų laukia dalis?

Kurie šaiposi iš skaisčios širdies, pasiaukojančios kitų labui ir pasirenkančios kelią, kuris ne visiems skirtas, tie nebus palaiminti. Kurie nenori suprasti žmogaus, turinčio aukštesnę ir daugiau reikalaujančią idealą, kurie stengiasi idealą nužeminti, religiją suvesti į sentimentalizmą, kurie laikosi principų, kai kiti juos stebi, o jų išsižada, kai pasitaiso gardesnis kšnis ir didesnė alga, jie nebus palaiminti. Ir kurie netiki į nuodėmę, nes jos arba nenori arba nebegali išvengti, kurie paneigia skirtumą tarp dorovinio gėrio ir blogio, kurie žmogų nužemina iki gyvulio ir vietoj amžinybės jam siūlo tamsią kapo duobę, jie nebus palaiminti.

Bet tie, kurių širdis skaisti ir nesutepta, nes joje nuolat gyvena Dievas, bus per amžius palaiminti, nes jie matys Dievą.

Bruno Markaitis, S. J.

SEKMADIENĮ ŠVĘSK!

Sename Bavarijos statute kadaise buvo parašyta: "Kas sekmadienį iš-eina arti laukų, iš to turi būti atimtas dešinysis arklą traukias jautis; jei tai dar pasikartos, gaus artojas 50 rykščių; o jei ir po to nepasitaisys, bus iš jo atimta trečia dalis visų turtų, o pagaliau ir pati laisvė. Tebūna vergas, kas sekmadienio nemoka švęsti kaip laisvasis."

Taip buvo kadaise... O dabar?

KAIP BŪTI GERA ŽMONA?

Kai du jaunuoliai, berniukas ir mergaitė, galvoja apie busimoji šeimos gyvenimą, nudažo jį savo vaizduotėje gražiausiomis spalvomis. Jie negali suprasti, kaip atsiranda tokių žmonių, kurie laisvu noru nesukuria šeimos, atsisako šios didžiausios pasaulyje laimės. Bet kai juodu tą išsvajotą šeimą sukuria ir vienus kitus metus drauge pagyvena, gal pradeda galvoti visai kitaip. Tik tokiose šeimose meilė taip greitai neužgęsta, kurios į ją žiūri ne kaip į asmeninį malonumą, bet kaip į rimtą pareigą ir pasiukojimą. Tokių šeimų, deja, nedaug pasitaiko. Dažnos mūsų laikų skyrybos ir nelaimingos šeimos turėtų priversti tiek vyrus tiek moteris trupučiuką susimąstyti ir paieškoti priežasčių.

Neseniai katalikiškame žurnale "The Liguorian" buvo D. F. Miller straipsnis, kuriame autorius duoda keletą patarimų moterims, norinčioms būti geromis žmonomis. Čia paminėsime svarbesnes straipsnio mintis, kai ką šiek tiek pakeisdami ir pritaikydami mūsų skaitytojams. Tenemano nei vyrai nei moterys, kad mes šiuo straipsniu norime pasakyti, jog tik vienos moterys yra kaltos, jei šeimoje nėra laimės. Anaipol. Dažniausiai būna kaltės iš abiejų pusių. Ši kartą pakalbėsime, ko vyrai laukia iš moterų, o kitą kartą pažiūrėsime,

dėl ko moterys nepatenkintos vyrais, ko jos iš jų lauktų. Šiam tikslui norėtume gauti pačių moterų pasisakymus šituo taip opiu klausimu. Todėl neatidėliodamos rašykite. Iš jūsų laiškų, iš jūsų patiektų minčių paruošime straipsnį vyrams. Nebijokite, jūsų pavardžių laikraštyje neminėsime ir niekam neišduosime.

Štai dešimt patarimų moterims, kurie padės šeimoje išlaikyti santaiką ir apsaugos nuo visokių nesklandumų tarp vyro ir žmonos:

1. *Būk taupi, bet neprisirišk per daug prie pinigų.* Tikrai nesugyvensi su savo vyru, jei per daug leisi pinigų, pirkdama nereikalingus parėdus, lengvapėdiškai vaikydama si madas, nekreipdama jokio dėmesio į protingus vyro pageidavimus taupiau gyventi. Bet nebūsi laiminga nė tada, jei pinigą labiau mylėsi už savo vyrą. Yra moterų, kurios nenori turėti net vaikų, kad nebūtų šeimoje "nereikalingų" išlaidų. Jos nesudaro šeimoje vyrui jaukios atmosferos, šykštisi išleisti vieną kitą centą tokiems dalykams, kurie joms atrodo nebūtinai reikalingi. Jos pačios, prieš vyro norą, eina dirbti, kad tik daugiau turto susikrautų. Tokia žmona gal kartą pasijus turinti didelę sumą pinigų, bet praradusi savo vyro meilę, o gal ir jį patį... Žmonių palinkimai ir nusistatymai šioje srityje yra nevienodi, bet reikia vienas kitam nusileisti ir geruoju susitarti.

2. *Nekritikuok savo vyro užsiėmimo.* Tegul vyras pasirenka tokį darbą, koks jam geriau patinka, nors tau jis ir nepatiktų. Ir čia reikia susitarimo, stengiantis pasirinkti tokį užsiėmimą, kurs per daug netrukdytų judviejų šeimyninio gyvenimo.

3. *Nerodyk per daug meilės savo artimiesiems ir neužmiršk savo vyro*

giminių. Jei rodysi daug meilės ir atydumo tik savo giminėms, o vyro giminėmis nesirūpinsi, judviejų santykiai atšals. Tai yra labai svarbu ypač vedybinio gyvenimo pradžioje. Jei myli savo vyrą, turi mylėti ir tuos asmenis, kuriuos jis myli.

4. *Sudaryk namuose savo vyrui jaukią atmosferą.* Stenkis, kad namai ir kambariai būtų švarūs, tvarkingi, skoningai papuošti. Ir pati taip renkis ir puoškis, kad patiktum savo vyrui, o ne kitiems. Jeigu namie nebūs jaukumo, vyras savo laisvalaikį stengsis praleisti kitur. Jei tu būsi susivėlus ir netvarkingai apsirengus, vyras neturės jokio noro būti drauge su tavim. Pasistenk gerai paruošti valgį. Būtų labai naudinga jau prieš vedybas tai išmokti, bet ir toliau tobulinkis virimo mene, nes ir nuo gero valgio pagaminimo gali daug priklausyti šeimos nuotaika.

5. *Išmok nekreipti tiek daug dėmesio į vyro klaidas,* jam atleisk ir nuolat neprikaišiok, jei pasielgia ne taip, kaip tau patiktų. Kiekviena mergina tekėdama turi įsitikinti, kad po vedybų tikriausiai pastebės tokių vyro klaidų, kurių pirmiau, nors ir ilgai draugaudama, nepastebėjo. Jau dabar tegul pasiryžta dėl tų klaidų nesijaudinti ir į jas daug dėmesio nekreipti. Turi žinoti, kad ir vyras joje atras pirmiau nepastebėtų klaidų, netobulumų, keistų charakterio ypatybių.

6. *Venk ašarų, piktumo, murmėjimo.* Nors kartais šiais "ginklais" moteris gali ko nors ir pasiekti, bet, juos vartodama, ji visuomet daugiau praras negu laimės. Štai, pavyzdžiui, juodu su vyru aptaria kokį nors reikalą. Nuomonės skiriasi, ir kiekvienas laikosi savosios. Ji, norėdama vyrą "nugalėti", prapliumpa verkti.

Jis gal ir nusileis šiuo kartu, bet po tokio patyrimo stengsis daugiau panašių klausimų nekelti, jos nuomonės neklausti, nesitarti, bet darys taip, kaip jam patinka.

Surūgusi moters nuotaika ir piktumas ilgainiui gali tarp judviejų pastatyti tokią sieną, kurios niekas negalės nugriauti. Nuolatinio savo murmėjimu žmona gali pasiekti tik to, kad vyras bėgs iš namų, norėdamas laisviau pakvėpuoti.

7. *Prieš pavydą kovok didesnę meilę savo vyrui.* Jei vyrą tikrai mylėsi, užimsi pirmą vietą jo širdyje ir tau nekils pavydas, kad vyras kartais kalba ar juokauja su kokia nors kita moteriške. Jei pastebi, kad vyras nuo tavęs tolsta ir pradeda linkti prie kitų, paegzaminuok savo sąžinę, ar tu pati jo prie to nevedi savo blogu elgesiu ir nesupratimu jo teisėtų reikalavimų.

8. *Atsimink, kad vaikai yra pirmutinis moterystės tikslas.* Jeigu tai suprasite ir pagal tai gyvensite, judviejų moterystė bus laiminga. Bet jeigu vaikų vengsite, bus didelis pavojus, kad judviejų moterystė baigsis skyrybomis. O jei prie to ir neprieisite, tai vis tiek atšals judviejų meilė ir diena iš dienos vienas nuo kito tolsite. Vaikai yra geriausias vyro ir moters meilės ryšys. Jeigu nuodėmingu būdu jų vengsite, neturėsite jokios teisės tikėtis Dievo palaimos savo gyvenimui.

Dar prieš moterystę stenkis gerai suprasti teises ir pareigas vienas kitam. Jei šioje srityje kas nors tau bus neaišku, kreipkis į kunigą, kad paaiškintų. Sakau, į kunigą, ne į mamą ar kurią kitą moterį, nes ir joms kai kurie moterystės klausimai, surišti su morale, gali būti neaiškūs. Moterystės teisių ir pareigų nepanaikina nė

senyvas amžius. Būtų klaidinga elgtis pagal savo norus ar palinkimus, reikia atsižvelgti į savo vyrą, juk prie altoriaus su juo padarei sutartį ir prižadėjai nesipriešinti jo teisėms.

9. *Vartok ir antgamtinės priemonės, norėdama šeimyninės laimės.* Labai didelis nuošimtis šeimų sugriūva dėl to, kad užmirštama Dievas, siela, amžinybė, kai rūpinamasi tik žemiška laime. Šios žemės gyvenimas yra tik pasiruošimas amžinai laimei, kelionė į tikrąjį gyvenimą. Jei kas savo gyvenimo tikslą mato tik šioje žemėje, visuomet apsisvils, to tikslo nepasieks. Tikra laimė yra tik ta, kuri tęsis amžinai. Todėl neužmiršk sakramentų, neužmiršk šeimoje maldos, uoliai atlik religines pareigas. Jei manysi, kad tik vyras tau gali suteikti trokštamą laimę, skaudžiai apsiriksi. Pamačiusi, kad taip nėra, gal ieškosi kito, manydama, kad ne tą pasirinkai. Bet gali išvaikščioti visą žemę ir nerasi tokio, kurs pilnai tavo troškimus patenkintų. Visuomet teisingi pasiliks Maironio žodžiai:

*O didis Dieve ir Tėve brangus,
Pastiprink žmogų silpną ir menką.
Tu pats surėdei, jog tiktai Danguos
Jo begaliniam norams užtenka.*

10. *Neieškok meilės, bet stenkis mylėti.* Laiminga būsi tada, kai ne tiek trokši, kad vyras tave mylėtų, bet kai tu mylėsi jį; kai nelauksi, kad jis tau tarnautų, bet kai tu tarnausi jam. Jei taip elgiesi, pamatysi, kad ir jis tave mylės ir tau tarnaus.

Gal dažnai, pagalvojus apie priešvedybinių draugystę su savo dabartiniu vyru ir apie pirmuosius vedybinių gyvenimo mėnesius, atsidusai ir savo širdyje ištarei: "O kad taip būtų dabar!" Atrodo, kad tada buvo tiek meilės, kad taip vienas kitą su-

pratote ir atjautėte. O dabar taip viskas pasikeitė: meilė atšalo, gyvenimas nusibodo. Kad taip atsitiko, jūdu abu esate kalti. Pažvelk į savo sąžinę ir pagalvok, ar dabar taip elgiesi, kaip tada. Tada nematei vyro klaidų, nes jas uždengė meilė. Tau buvo taip lengva pasiaukoti, nes tikra meilė viską gali. Jei nori taikoje su vyru gyventi, ir dabar kito kelio nėra. Šeimyniniam gyvenimui tėra vienas kelias: tai meilės ir pasiaukojimo kelias. Visa didžiausia problema yra tik čia: pirmiau toji meilė savaime ateidavo, net atrodo, kad ji buvo per smarki, reikėdavo net ją tramdyti. Dabar visai kas kita: tą meilę reikia traukte iš širdies traukti. Bet traukti reikia būtinai, be meilės negyvensi.

J. Vaišnys, S. J.

KIEK KAS MYLI

Kapelionas, kalbėdamas mokykloje apie šv. Komuniją, klausia: "Pasakykite man, vaikai, kaip dažnai reikia eiti Komunijos?" Tuoju pakilo beveik visos rankos ir pasipylė visa eilė įvairiausių atsakymų: "Kiekvienas katalikas turi priimti šv. Komuniją bent kartą metuose"; "kas gali, turėtų kas dieną eiti Komunijos"; "kada tik klausome Mišių, turėtume eiti ir Komunijos".

Kapelionas kantriai visų išklause ir pagaliau tarė: "Nebegaliu nė susigaudyti, tokie skirtingi atsakymai: kartą per metus, kartą per mėnesį, kas savaitę, kas dieną. Kaipgi yra iš tikrųjų, kaip dažnai reikia eiti Komunijos?" Pakyla mažos mergaitės rankutė ir pasigirsta tikrai nelauktas, bet teisingiausias atsakymas: "Tai priklauso nuo to, kiek kas myli!"

JAUNOS DIENOS — NEPROTINGOS

Praėjusių metų "L. L." 10 nr. buvo straipsnis, kuriame rašėme, kad berniuko pasisekimo paslaptis yra mandagumas, kad mandagūs berniukai pavergia mergaičių širdis. Ne visos mergaitės su šio straipsnio mintimis panorėjo sutikti. Viena kita penkiolikmetė net pasakė, kad jai labiau patinka tie berniukai, kurie nepasižymi mandagumu, bet yra linksmi, judrūs, padaužos. Net ir tarp septyniolikmečių atsirado tokių, kurios sakė, kad berniuko mandagumas yra antraeilis dalykas, svarbiausia pasisekimo paslaptis esąs jo vyriškumas. Perspausdiname charakteringesnes vienos septyniolikmetės laiško mintis.

Gerbiamas Tėve,

Noriu pasipriešinti Jūsų straipsniui "Pasisekimo paslaptis". Žinau, kad ir kitų septyniolikmečių tarpe šis klausimas sukels daug ginčų ir svarstymų, todėl noriu patiekti savo nuomonę.

Mandagumas nėra pasisekimo paslaptis. Jis sudaro didelį išpūdį ir visuomet yra reikalingas ten, kur jau buvo pastebėta kokia nors kita ypatybė, pradėjusi užkovoti mergaitės širdį. Svarbiausia šių ypatybių yra

vyriškumas. Kuo drąsesnis ir vyriškesnis bus berniukas, tuo daugiau širdžių jis užkariaus. Norint būti vyrišku, reikia elgtis išdidžiai, parodyti pasitikėjimą savimi, nelakstyti pasakui mergaites, rodyti joms pagarbą, bet neperdėti mandagumo. Pajėgumas išlaikyti paslaptį ir neapkalbėti kitų yra taip pat labai svarbūs vyriškumo ženklai. Vyriškas berniukas turi mokėti pajuokauti, bet pats neturi per daug juoktis. Berniukas, kurs daug kalba ir juokiasi, yra labiau panašus į moterį. Jis turi reikšti savo mintis trumpai ir sklandžiai, turi mokėti užvesti kalbą. Nors nerūpestingas elgesys nėra gera ypatybė, bet labai vyriška ir pavergianti.

Daug reikšmės turi išvaizda. Berniukas pageidaujamas aukštas, lieknas, tvirto žingsnio ir inteligentiškos veido išraiškos. Tokia išvaizda yra Dievo dovana ir kiekvienos moters idealas, bet ne visus Dievas ja apdovanojo. Bet ir tie, kurie šios dovanos neturi, gali turėti tokį pat ar dar didesnę pasisekimą, jei tik vyriškai elgsis.

Kadangi šių laikų mergaitė labai mėgsta šokti, berniuko sugebėjimas gražiai šokti yra taip pat pasisekimo paslaptis. Jei kuris nors berniukas gerai šoka, visuomet yra laukiamas ir pageidaujamas šokių salėse bei subuvimuose.

Tad mandagumas beveik praranda savo reikšmę, palyginus jį su vyriškumu. Jei kiekviename berniuko žingsnyje atsispindės vyriškumas, o moteriškumas bus išnykęs, jis galės pavergti kiekvienos mergaitės širdį.

Jus gerbianti *Genovaitė*

Mieloji Genovaite,

Tavo laiškas tikrai įdomus, jame yra puikių minčių, bet netrūksta ir klaidų. Štai beri gražiausias mintis

V. Noreikos nuotrauka

Bažnyčios kartinio akmens šventinimo dieną Marijos Gimimo parapijos klebonas kan. J. Paškauskas ir kiti žymesnieji iškilmų dalyviai prie naujos bažnyčios projekto. Dešinėje stovi projekto autorius, architektas J. Mulokas. Apie šį projektą buvo plačiai rašyta ir dienraštyje "Chicago Daily Tribune".

apie vyriškumą, bet po to brūkšteli vieną neapgalvotą sakinį ir viską sugadini. Visa tai, ką rašai apie vyriškumą, yra teisinga, gražu, įsidėmėtina kiekvienam berniukui. Bet atrodo, kad neturi aiškių idėjų apie tikrą mandagumą. Tavo galvoje yra lyg ir susidariusi klaidinga mandagumo sąvoka. Tu mandagumu laikai ne nuoširdų, korektišką ir taktišką elgesį, bet gal daugiau tik šaltų ir oficialių formų laikymąsi ir donžuaniskumą.

Kur yra tikras, nuoširdus mandagumas, o kur tik šaltos išorinės formos, gal geriau paaiškės iš mažo pa-

vyzdėlio. Aštuoniolikos metų jaunuolis Algis laimėjo gimnazijos sporto varžybose pirmą vietą. Kitą rytą gimnazijoje Algis, apsuptas draugų, dalinosi vakar dienos išpūdžiais. Štai ateina Vacys ir, suplojęs Algiui per petį, linksmiai sako: "Vyras esi, Algi, puikiai apgynei mūsų klasės garbę!" Algis pasitraukia žingsnį atgal, elegantiškai nusilenkia ir kažkokiu sarkastišku, puikybe dvelkiančiu šypsniu jam atsako: "Labas rytas!" Visi suprato, kad tuo savo elgesiu jis lyg ir norėjo Vaciiui priminti mandagumo pareigą: pirma reikia pasakyti "labas rytas", o tik paskui kalbėti

apie jo vakarykštį pasisėkimą. Vis dėlto tas jo elgesys, tas elegantiškas nusilenkimas ir "labas rytas" sugadino visų nuotaiką: klegesys nutilo, jaunuolių veidai apsiniaukė, ir visi išsiskirstė gimnazijos koridoriuje.

Pasakykite dabar, kuris iš jų buvo mandagesnis: Algis ar Vacys? Be mažiausio abejojimo — Vacys. Algio pasielgimas buvo labai nemandagus, o Vacys tuo draugišku suplojimu per petį, nors ir be šalto, oficialaus "labo ryto", parodė natūralų nuoširdumą ir mandagumą.

Mandagus yra tas žmogus, kurs savo elgesiu kitų neužgauna, nepažemina, bet stengiasi kiekvienam palodyti pagarbą, draugiškumą, suteikti malonumą. Mandagumas turi būti paprastas. Klaidinga manyti, kad, norėdamas būti mandagus, turi elgtis, kaip išdidus povas ar pasiūtęs kalakutas.

Mandagumas ir tikrasis vyriškumas yra labai tampriai surišti. Negalima kalbėti apie berniuko vyriškumą, jeigu jis neturės mandagumo. Mandagumas yra ne tik berniuko pasisėkimo paslaptis mergaičių pasaulyje, bet jis yra geriausia pasisėkimo garantija kiekvienoje srityje. Teisingai sako vokiečių patarlė, kad "su skrybėle rankoje galima pereiti per visą pasaulį".

Tikrai, mieloji Genovaite, su tuo turi sutikti. Jeigu Tau dabar kai kas ir kitaip atrodo, palauk vienus kitus metus, ir savo nuomonę pakeisi. Tavo laišką aš kartą perskaičiau vyresniųjų skaučių sueigoje (jos beveik visos jau buvo peržengusios dvidešimtuosius metus), ir žinai, kaip jos į jį reagavo? Sutiko su tuo, ką rašai apie vyriškumą, bet išgirdusios, kad labai mažai reikšmės duodi berniuko mandagumui ir sakai, kad nerū-

pestingumas yra labai vyriška ir pavergianti ypatybė, jos pasakė: "Ir mes panašiai galvojome, kai buvome tokio amžiaus, kaip ji. Jaunos dienos — neprotingos."

Ir kitų mergaičių atsiliepimai į Tavo laišką yra panašūs. Laimutė iš Kanados rašo, kad berniuko judrumas ir linksmumas nėra mandagumo priešingybė. Mandagumas esąs reikalingas tiek berniukui, tiek ir mergaitei. "Mandagumas atidaro duris į kiekvienus namus. Berniuko mandagumas atidarys ir mergaitės širdies duris."

Ta pati Laimutė rašo ir apie Dailės laišką, buvusį "L. L." 11 numeryje. Visiškai sutinka su duotu atsakymu ir dar pridėda, kad tokio amžiaus mergaitės stengtųsi kovoti su savo palinkimu nuolat svajoti apie berniukus, kad paklustų tėvams ir vyresniesiems. Jei laiką leis, tik svajodamos apie nerealius dalykus, gyvenimui nepasiruoš. Joms reikėtų daugiau susidomėti mokslu, menu, muzika. Šie dalykai joms ateity bus labai naudingi ir dabar atitrauks dėmesį nuo "romantizmo" ir tuščių svajonių.

Daug pamokymų jūs, mergaitės, girdite iš savo mamų, mokytojų, auklėtojų. Gal visa tai jums nėra galva netelpa. Tur būt, ir šio straipsnelio mintys ne visai derinsis su jūsų įsitikinimais, bet jus visas labai prašau tik vieno dalyko: prisiverskite ir sutikite, kad šio straipsnelio antraštė yra teisinga. Juk ji yra paimta iš garbingo ir gyvenime prityrusio mūsų poeto Maironio "Pavasario Balsų": "Jaunos dienos — neprotingos, paklydimais gan turtingos." Jeigu taip kalbėtų "realistai", gal būtų galima ir nesutikti, bet juk čia yra "romantiko" — poeto žodžiai...

J. Vaišnys, S. J.

DAUG DAUG DAINELIŲ, BRANGIOJI SESE...

Visuomet malonu klausytis lietuviškos dainos, bet ypatingai šilta ir graudu pasidaro širdyje, kai ja išgirsti toli nuo Tėvynės, o ypač ten, kur to visai nesitikėjai ir nelaukei. Tokį jausmą daugiau ar mažiau pergyvena kiekvienas, kam tenka apsilankyti pas Nukryžiuotojo Jėzaus seses Brocktone (261 Thatcher St., Brockton 54, Mass.).

Prisimenu iš ten gražią vasaros popietę. Vienuolyno sode ramu, tylu. Tik dūzgia bitės nuo gėlės prie gėlės. Staiga kažkur namuose sugirgžda durys, atsidaro langas ir pasigirsta pianino garsai. Pradžioje lyg nedrąsūs, paskui vis stiprėja, auga, ir neužilgo gražus, aiškus balsas užtraukia "Daug daug dainelių, brangioji sese". Nuaidėjus pirmam posmeliui, įsijungia antras balsas; girdi, kaip kažkas skubiai bėga koridorium, šnibždasi, ir žodžius "o kai sugrįšim į tėviškėlę" jau traukia keli balsai. Po to dar daugiau žingsnių, vėl šnibždesys, juokas, ir visas choras uždainuoja "Močiute širdele, tai tau, tai tau..." Matyt, kas nors netvarkoje, nes daina nutrūksta antrojo posmelio viduryje, ir viena sesuo karštai aiškina: "Taigi, kad ne taip. Pagal tą naują knygą, žinai, kurią atvežė prelatas Juras..." Bet kita pertraukia: "Ot ir ne, turi būti, kaip dainavom, kai buvau maža, mano mama taip dainuodavo!"

Triukšmas, klegėjimas, bet vėl su skamba pianinas, ir choras tęsia toliau: "Išleidai dukrelę į marteles, įdavei rūtelę į rankeles..." Ir taip posmas po posmo, daina po dainos, apie subatos vakarėlį, apie liūdinčius berželius, apie bėrą žirgą ir kamanėles.

apie močiutę sengalvėlę, ant vario vartelių berymančią... Vienos jų tokios liūdnos, graudžios, senoviškos, "dypukiškajai" lietuvių kartai gal visai negirdėtos, dar baudžiavos laikais mūsų brolių ir seserų atsivežtos į Ameriką ir čia išsaugotos iki šios dienos. Kitos vėl naujos, iš Nepriklausomos Lietuvos, dabartinių tremtinių dainuojamos. Viena už kitą gražesnė, viena už kitą skambesnė. Įsidaivus ir galo nėra. Klausausi, gėriusi. Bet kai pasigirsta "Nurimk, sesut, gana raudoti", nebeišlaikau savo vietoje. Pats nepasijuntu, kaip atsiduriu vienuolyno koridoriuje ir sustoju prie pusiau pravirų durų, iš kur sklinda dainos aidai. Pamačiau, kad koridoriuje esama ir daugiau klausytojų. Kongregacijos Viršininkė Motina Marija Annunciata ir kun. Švagždys, seselių kapelionas, palikę valandėlei savo darbą, atėjo pasiklausyti. Kun. Švagždys žiūri į mane ir šypsosi: "Tai matai, ne tik jūs dypukai mokate lietuviškai dainuoti!"

Čia kiekvienas žingsnis atneša netikėtumų. Žinodamas, kad beveik visos seserys gimė ir augo Amerikoje, lauki pusiau amerikietiško vienuolyno su svetima kalba, svetimais papročiais ir kitokiais nutautimo ženklais. Bet randi kampelį Tėvynės, randi mažutę Lietuvą su tokia lietuviška ir patrijotiška dvasia, jog pradžioje nenori tikėti, kad tai būtų galima.

Kas paims į rankas prof. Simo Sužiedėlio puikiai parašytą Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų istoriją ir susipažins su šios Kongregacijos per 29 metus eituoju keliu, pamatys, kaip kiekvienas šio kelio akmuo liudija apie atkaklią kovą už lietuviybę, kurios

Kandidatė
maldoje
prie kryžiaus

paskiri epizodai gali rasti sau lygių tikrai tautos atgimimo laikais. Visa vienuolyno atmosfera sunkte persisunkusi tąja "Aušros" laikotarpio nuotaika, gyva, dinamiška, atgaivinančia, uždegančia. Ją jauti, seserims lietuviškai giedant ir meldžiantis koplyčioje, jauti jas sutikęs darbo ir poilsio metu, matai apčiuopiamai išreikštą puošniame lietuviškame kryžiuje, pastatytame pievoje prieš namus. Labiausiai neužmirštamą išpūdi susidariai, praleidęs kelias valandas su vienuolyno naujokėmis bei kandidatėmis. Jos čia atvažiuoja, dažnai visiškai nemokėdamos lietu-

viškai, bet visos stropiai mokosi gimtosios kalbos, visos domisi tėvų ir protėvių šalimi, didžiuojasi būdamos lietuviatės, ruošiasi prisidėti prie Tėvynės atstatymo, išmušus laisvės vandenį, domisi kiekviena, kad ir mažiausia žinute apie Lietuvą.

Pagalvoji sau nejučiomis: mes, naujieji ateiviai, mėgstam kalbėti apie senųjų nutautimą, atsilikimą nuo gyvenimo, pasenusius organizacinius metodus. Bet ar su savo naujomis organizacijomis Ištengiame pasiekti tokių rezultatų, kaip tos tylūs, kuklios seserys Viešpaties namuose?

Prel. P. Turas atlieka įvilktuvių apeigas Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų Vienuolyne. Brockton, Mass.

Vienas dalykas yra nenuitausti, užaugus Lietuvoje, baigus ten mokyklą, gimnazijas, universitetus ir tik po to atvykus į šį kraštą, o visai kitas — išlaikyti tėvų židinio ugnelę skaisčią ir neužgesusią, gimus, bren-dus ir mokiusis Amerikoje. Kas tai sugeba, yra tikrai vertas lietuviu vardo. O jeigu tai padaro visa Kongregacija, jai priklauso lietuviškosios visuomenės ypatingas dėmesys, pagarba ir parama.

Šitų seserų egzistavimo faktas, jų iš paviršiaus nežymi, bet esmėje gili darbo vaga yra gyvas įrodymas, kad lietuviybę išsaugoti *galima*, ir tai bet kokiose sąlygose. Į jas pasižiūrėjus, yra ko pasimokyti, yra dėl ko susigėsti. O svarbiausia — širdyje kyla įsitikinimas: kol mūsų tarpe žydi tokie gražūs Dievo ir Tėvynės meilės žiedai, *Lietuva bus gyva*.

— Kaip su pašaukimais? — klausiu Motinos M. Annunciatos, atėjęs atsisveikinti. Motina susimąsto ir valandėlei nukreipia akis į Nukryžiuotojo veidą, jaukioje vakaro prieblandos šviesoje žvelgiantį į mus.

— Piūtis didelė, o darbininkų mažą, — tyliai sako ji. — Naujoji išeivijos lietuvačių karta, atrodo, vis dar žiūri į mus su tam tikru nepasitikėjimu. Lyg mes būtume ne lietuvaitys, lyg mums nerūpėtų Tėvynės laimė ir ateitis. Bet Dievas, kuris pašaukė mūsų kongregaciją į gyvenimą ir laimino pirmuosius žingsnius, neužmirš, jog esame Jo dukterys ir papildys mūsų eiles naujomis širdimis, kad iki galo galėtume nešti Jo kryžių, eidamos kenčiančios Lietuvos keliu.

Vaidiebutis A. Mantautas, S. J.

KVAKERIAI (QUAKERS)

Kalbant apie protestantiškas sek-tas, negalima užmiršti ir kvakerių. Tai nėra jų oficialus vardas, jį tik pripuolamai jie gavo, tikrasis jų var-das yra "Draugų Sąjunga" (Society of Friends). Kvakeriai priklauso prie nonkonformistų, t. y. prie tų, kurie nesutiko su anglikonų bažnyčia ir nuo jos atsiskyrė. Savo mokslu jie yra artimesni baptistams.

Kvakerių steigėjas yra George Fox (1624-1691), batsiuovys, kurs sakėsi esąs nusivylęs visomis esamo-mis bažnyčiomis ir dvasiškija. Jis pats rašo: "Kai mano visos viltys din-go ir galutinai apsimyliau bažnyčio-mis ir kunigais, tada išgirdau balsą: yra vienas Jėzus Kristus, kuris gali tau kalbėti." Tai ir yra tas "vidujinis balsas", kuris kalba, arba "vidujinė šviesa", kuri šviečia kiekvienam kva-keriui, pagal šv. Jono evangeliją (1, 9): "Buvo tikroji šviesa, kuri apšvie-čia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį." Pagal kvakerių mokslą, ši-ta vidujinė šviesa yra duodama kiek-vienam ir nėra surišta su jokios baž-nyčios tarpininkavimu, nei su jokiais sakramentais ar ceremonijomis. Kva-keriui kiekvienas žmogus yra "vaikš-čiojanti bažnyčia" ir kiekvieno žmo-gaus širdis — "Dievo altorius ir šven-tykla". Jie visas bažnyčias su pašai-pa vadina "namais su bokštais".

Kvakeriai buvo laikomi revoliu-cionieriais, nes jie atsisakė eiti į ka-riuomenę, vartoti ginklus, prisiekti teismuose, kelti kepurę prieš kitus.

Jie buvo laikomi pavojingi ir Valsty-bei ir Bažnyčiai, dėl to buvo smar-kiai valdžios persekiojami. Pats Fox išsėdėjo kalėjime apie šešerius me-tus. Jie save vadino "tiesos vaikais", "šviesos vaikais", "tiesos draugais" ir pagaliau "pamaldžia draugų są-junga". Šitie vardai tai buvo vieša provokacija, už ką jie turėjo daug kentėti, patirti pajuokos, paniekos ir persekiojimų. Jų iškilminga bibliška kalba išskirdavo juos iš kitų. Pats Fox, patrauktas į teismą už revoliu-cionierišką elgesį, liepė teisėjui *drebėti* prieš Viešpaties žodį. Iš čia ir ki-lo žodis "Quaker", kurs jiems prigi-jo ir pasiliko iki šiol. Nežiūrint perse-kiojimų, sekėjų skaičius Britanijoje labai didėjo. Fox mirdamas paliko apie penkiasdešimt tūkstančių se-kėjų.

Pirmieji kvakeriai į Ameriką atva-žiavo 1656 metais. Tai buvo dvi mo-terys, Ann Austin ir Mary Fisher, at-vykusios iš Barbados. Jų elgesys žmonėms atrodė labai keistas, todėl buvo apskųstos, esančios raganos. Už tai iš Amerikos tuoj buvo depor-tuotos. Po kelių dienų atvyko iš Ang-lijos kiti aštuoni kvakeriai. Tuoj bu-vo išleistas įstatymas, draudžias kva-keriams įvažiuoti į Ameriką. Bostone keturi kvakeriai buvo pakarti. Bet 1689 m. buvo išleistas "tolerancijos aktas", kuriuo įvažiavimo draudimas buvo atšauktas.

Kvakerių mokslas

Norėdami žinoti, ar yra koks skir-tumas tarp kvakerių ir protestantų, turime atsakyti į du klausimu: 1. Kas yra religinių tiesų šaltinis? 2. Koks yra religinių tiesų kriterijus?

Į pirmąjį klausimą liuteronai ir re-formatai atsako, kad vienintelis reli-ginių tiesų šaltinis yra Šv. Raštas. Šv. Raštas yra Dievo žodis, todėl ne-

klaidingas. Kvakeriai kitaip galvoja. Jiems Šv. Raštas yra tik rinkinys apreiškimų, duotų atskiriems, praeityje gyvenusiems asmenims. Tie privatūs žmonės apreiškimus gavo iš Šv. Dvasios. Taigi, pagal kvakerių mokslą, visų įkvėpimų ir apreiškimų tikrasis šaltinis yra ne Šv. Raštas, bet Šv. Dvasia. Pats Fox sako: "Ne Šv. Raštas buvo, bet Šv. Dvasia, per kurią Dievo žmonės davė kitiems Šv. Raštą, pagal kurią turi būti teisiarnos visos mintys, tikybos ir sprendimai."

Kvakeriai pripažįsta, kad Šv. Raštas yra įkvėptas, bet jie sako, kad ne tik Šv. Rašto autoriai, bet ir visi kvakeriai yra įkvėpti, kad Dievas per juos kalba, Dievo šviesa juos apšviečia. Jie gali savo naudai ir Kalviną cituoti, kurs yra pasakęs: "Tik tas, kurį Šv. Dvasia įtikino, gali ramiai Šv. Raštu remtis." Taigi, Šv. Raštą gali suprasti tik tas, kurį Šv. Dvasia apšvietė. Todėl kvakeriams nėra skirtumo tarp Šv. Rašto apreiškimų bei įkvėpimų ir jų pačių "vidujinio balso" bei "vidujinės šviesos".

Antras klausimas: koks yra religinių tiesų kriterijus arba, kitais žodžiais sakant, iš kur aš žinau, kad Šv. Raštą teisingai aiškinu ir teisingai suprantu? Katalikui atsakymas aiškus: Bažnyčia, kuri tikėjimo ir doros dalykuose yra neklaidinga, autentiškai aiškina Šv. Raštą. Bet kaip yra su protestantu, kurs tokios neklaidingos Bažnyčios nepripažįsta? Liuteronai ir reformatai atsako: "Šv. Raštas pats save aiškina". Jeigu toliau klausiu, kaip tai suprasti, tai jie atsako, kad Šv. Raštą galima aiškinti, studijuojant senąsias kalbas, kuriomis Šv. Raštas buvo parašytas, studijuojant senovės tautų istoriją (ypač žydų tautos) ir iš Šv. Rašto įvairių vietų panašumo. Savaime suprantama, kad tokiais priemonėmis ne

visi gali naudotis, todėl paprastam žmogui belieka pasitikėti teologais ir Šv. Rašto aiškintojais arba pasitikėti Dievo Dvasia, o kartais ir savo paties dvasia. Bendrai kalbant, protestantai atiduoda Šv. Raštą žmonėms ir leidžia jiems aiškintis, kaip kiekvienam patinka. Taigi, kvakerių mokslas apie Šv. Raštą yra logiška protestantizmo išvada.

Uolus ir labai karingas kvakeris William Penn, nuo kurio gavo vardą ir Amerikos valstybė Pennsylvania, nepripažino Švenčiausios Trejybės. Atrodo, kad jis neigė ir istorinį Kristų, pripažindamas tik Kristų "gyvenantį mummyse". Specialių bažnyčių jie paprastai neturi, pamaldoms susirenka į bet kokius namus. Pamaldų metu gali kalbėti, kas tik nori: vyrai, moterys, vaikai. Jeigu niekas nekalba, tai visi pasilieka tyloje ir laukia, ką "vidujinė dvasia" pasakys. Tokios pamaldos kartais tikrai teigiamai veikia nuo gatvės triukšmo pabėgusį žmogų, jam padeda nusiraminti, susikaupti. Visi vienuoliai žino, kad tyla yra labai gera priemonė dvasiniam gyvenimui ir susitelkimui. Daugelis pasauliečių žmonių padarė iš savo sielos lyg kokią prekyvietę, kur viešpatauja rikšmas ir triukšmas. Gal būt, čia ir yra visa kvakerių paslaptis. Šių dienų žmogus ieško ramybės.

Be to, kvakeriai vengia kūniškų malonumų, muzikos, per daug pasaulietiško meno. Visiems yra griežtai įsakyta būti blaiviais, punktualiais, dorais. Kvakeriai labai pagarsėjo savo labdarybe. 1945 m. jie išsiuntė į Europą 282 tonas rūbų ir kitų kasdieninių reikmenų. Šioje srityje jie yra daugeliui pavyzdys.

Be abejo, kvakeriai yra daug prisidėję prie vergijos panaikinimo Amerikoje. Sakoma, kad jie taip pat

daug padėję išvystyti mokyklų sistemą. William Penn, atvykęs į Philadelphia, sėdėdamas po vinkšnos medžiu, padarė su indijonais tą garsią sutartį, apie kurią pasakyta, kad tai buvusi "vienintelė sutartis, padaryta be priesaikų, ir kuri niekados nebuvusi sulaužyta". Indijonai pirmą kartą pajuto, kad su jais elgiamasi, kaip su žmonėmis, todėl tos sutarties ir laikėsi.

Kvakerius jau galima pažinti ir iš jų kalbos stiliaus. Jie mėgsta kalbėti apie vienybę su Dievu, apie pasiaukojimą pareigai ir tiesai, jie priimana vienas kitam daryti gerus darbus. Moterystės apeigos, sakoma, esančios labai išpūdingos. Moterystės pasižadėjimas yra duodamas, atsisukus į visus žmones. Taigi, nors dogmatinė kvakerizmo pusė mums nėra priimtina, bet moraliniu atžvilgiu daug kas yra girtina. Morališkai prasikaltėlius jie smarkiai baudžia, o kartais visiškai iš savo tarpo pašalina.

Kvakerių skaičius

Devynioliktojo šimtmečio vidury kvakeriai pradėjo labai skaldytis. Šiandien yra keletas grupių. Amerikoje yra penkios žymesnės grupės, kurioms iš viso priklauso apie 80 tūkstančių narių. Anglijoje yra apie 20 tūkstančių kvakerių. Tolimuose Rytuose — 2 tūkstančiai, Australijoje ir Pietų Amerikoje — 23 tūkstančiai, Europos kontinente — apie septyni šimtai. Taigi, iš viso pasaulyje yra apie 115 tūkstančių kvakerių.

Kai kurie abejoja, ar kvakerius galima laikyti sekta, ar tik paprasta organizacija. Jie neturi sakramentų, taigi, sunku juos būtų vadinti krikščioniška Bažnyčia. Jeigu tai būtų tik paprasta organizacija, vis dėlto tai yra religinė organizacija. Visokie jų keistumai dogmatinėje srityje mus turėtų paskatinti labiau gerbti savo Bažnyčią, Dievo paskelbtų dogmų saugotoją. Jų uolumas ir siekimas aukštos moralės daugeliui krikščionių galėtų būti geras pavyzdys.

J. Venckus, S. J.

B. Brazdžionis

DANGAUS PAGUODA

*Aš tikiu — dangaus paguoda
Raudančion žmogaus širdin ateis
Po šaltuoju gruodžio gruodu
Ir po vasaros vidurnakčio skliautais.*

*Aš tikiu ne kaukių baliaus diplomatų,
Ne valdovų šio pasaulio parašais —
Aš tikiu sunkiųjų metų
Dievo žodžiais — pranašais.*

*Aš tikiu — ne veltui vargo žemėj plūsta
Skausmas rykšte ugnine —
Aš tikiu dangaus galybių siūsta
Sielai kenčiančiai išganymo žinia.*

*Ir ji bus balta kaip Užgimimo snaigė
Vidury mirties žiemos,
Ir ji bus Prisikėlimo varpas tam, kurs taigoj
Meilės maldoje rymos.*

(Iš "Didžioji Kryžkelė")

BALSAS IŠ TYRŲ

Taip maždaug sakė pamokslą šv. Jonas Klimakas, Sijono vienuolyno abatas, kai jis sugrįžo iš kelionės po tyrus, tyrinėjęs atsiskyrėlių gyvenimą.

Sandaluose mano kojas dar graužia smėlio grūdėliai, ausyse dar griaudi mėnesienų tyloje girdėti liūtų balsai; širdyje dar liepsnoja ugnis, kurią užkūrė tyruose pasklidę Dievo vyrai, apsunkinti mariuoju kūnu, bet gyveną kaip angelai.

Šventosios Dvasios balso nuolat verčiamas, aš, draugai, išvaikščiojau plačius Egipto tyrus, išlandžiojau tirštai apžėlusias jų oazes, skrodžiau vėsius, žvaigždėtas jų naktis ir karštas, saulėtas dienas ir kopiau į pilkąsias tyrų aukštumas, kad surašyčiau stebuklus, kuriuos išganymo malonė sukūrė žmogaus vargingoje širdyje.

Atsiskyrėliai: vieni jų slepiasi tančių miškų glūdumose, didžiulių medžių drevėse; kitus radau kalnų viršūnėse. Ištisoms dienoms jie meldžiasi ir naktimis budi, kad maldai liktų daugiau laiko; ir verkia jie ir aštriai atgailauja. Jų ašaros drėkina smėlio dykumas ir atgaila vaisina bergždžius tyrus...

Aš vėl tarp jų. Mane vėl stulbina miesto triukšmas. Vėl gatvėj beldžiasi vežimų ratai ir piaunasi triukšmaujantys balsai. O minios, minios jūs! Lyg varomos galvijų bandos, kur einate jūs, kur?..

Jų tėvai į pražūtį nuėjo, ramindamiesi, kad viskas bus gerai. Bet žuvo. Ir jų vaikai nepasimokė iš to nieko. Nuodėmė jiems tapo poilsiu, maloniu laiko bėgimu. Drašinosi dar vienas kitą: "eikime širdies taku". "Bergždžiai ramina: "palauk, ir

viskas pasibaigs geru". Ir išmintis jų nieko nepadės: "seniui nebrangu jaunų troškimai. Jaunystė neilga, proga gera. Pasenęs atsiminsi Dievą..."

O protai snaudžiantys, o širdys apsvaigintos! Jei tikite jų Dievą, ar galite viltis, kad nuodėmė liks nenubausta? Koks Dievas būtų Jis, jei blogybei liktų abejingas? Jei Dievas nepaisytų teisybės, nebūtų Jis Dievu!

Jūs paniekinote Jo žodį, sumynėte amžinus ir nekeičiamus įstatymus, išsikėlėte aukščiau už Dievo sostą ir šypsotės: "kas bloga mums nutiks?" O jūs lapeliai! Šalnų pakąsti! Iki kol kantrybę Viešpaties bandysit?

Kodėl užmiršote nuo blogo saugojančią Dievo baimę? Ar dėl to, kad Dievas geras? Kad savo saulei leidžia šviesti melagiams ir teisiems? Ir lietu lydina ant bloga ir gera darančių? Ar dėl to, kad savo puošmenoms Jis džiugina akis be skirtumo visų? Nesidžiaukit nerūpestingai: "aš nusidėjau, ir kas man blogo atsitiko?"

Taip žmonės džiaugėsi prieš tvaoną. Nors bloga darė, bet namai jų buvo taikoje: mažieji jų ir džiaugėsi ir džiugino, ir Dievo rykštė negrasino. Savo sukurtos laimės apsvaiginti į rankas jie ėmė arpa, jie džiūgavo trimitų muzika ir pokylių gausiai, kol nuodėmės pribrendo vaisiai...

Taip buvo ir Jeruzalei. Niekad taip, kaip prieš savo pražūtį, ji nebuvo pertekus gėrybėmis. Šventyklos marmuras ir auksas saulėj tvisko. Žavėdamies apaštalai kalbėjo Jėzui: "Matai, koks grožis?" Bet Viešpats, peržvelgdamas širdis, regėjo atmes-

V. Noreikos nuotrauka

Neseniai Čikagoje įvykusiame Amerikos Lietuvių Tarybos Kongrese dalyvavo ir Amerikos valdžios atstovai. Nuotraukoje J. E. vysk. V. Brizgys įteikia senatoriui Kersteniui Lietuvos partizano paveikslą. Iš kairės į dešinę prie garbės stalo sėdi: ponė Kerstenienė; Donald B. Lourie, valstybės departamento vice sekretorius; p. L. Šimutis. Už vysk. Brizgio stovi inž. A. Rudis.

tąją tautą, lyg amžinus kapus ir ašaromis palydimus Jis ištarė žodžius: "sakau jums, neliks ten akmenis ant akmenų"...

O draugai! Kodėl mes nuodėmės neįvertinam blogai?

Baisu, kai Dievas rūstauja vardan teisybės. Bet dar baisiau, kai tyli ir leidžia saikui prisipildyti blogybių. Tad bloga darantis tenesiguodžia, kad jo ramybė patvari. Ramybė jo—tyla prieš audrą. Kaip srovė ramiai ir lygiai teka, kol priteka prie krioklio ir krinta audromis, taip ir nusidėjėlis besiguodžias bergždžiomis viltimis...

Ištarmė arti! Kaip pakelsi ją, neapdairus žmogau? Aš tau sakau: paliestas jos, lyg epušės lapas, iš baimės virpa net šventasis. Aš — liudi-

ninkas, kas tyruose atsitiko su Dievui pasišventusiu atsiskyrėliu, kai jo sąžinę apšvietė dangaus šviesos skaistumas. Supratau tada, koks didis ano pasaulio teisingumas.

Tuščios kalvos viršūnėje, prieblandoje paskendusioje uolos išgriovioje radau senelį, besirengiantį keliauti į Tėvynę. Gulėjo jis ant plikos žemės, o jo draugai, atsiskyrėliai, kurie buvo atėję jo lankyti, su ašaromis akysėmis meldė Dievą: "pasigailėki vargšės sielos, kurią savo šventuoju krauju atpirkai."

Tada, draugai, mačiau aš teismą. Dievo teismą. Tiesa, nemačiau teisėjo, negirdėjau jo balso ir nieko negaliu apie jį papasakoti. Bet girdėjau, ką kaltinamasis sakė Aukščiausioje Tribunole.

Ilgabarzdis, baltaplaukis senelis staiga sudreba, atsistoja, įbedžia akis į išgriovos tamsumas, ir mes girdime virpantį balsą: "Tiesa, mano Dieve, aš padariau tą nuodėmę, dar prieš išeidamas į tyrus. Bet užtat išliejau tiek daug ašarų... pasninkavau tiek daug metų ir stengiausi geru atsverti bloga... Pasigailėki manęs. Viešpatie!"

Tai pasakęs, jis krito žemės dulkėna, o atsiskyrėliai maldavo: "Viešpatie, pasigailėk jo!..."

Bet tylą trumpa ir ramybės nebėra: ligonis vėl pakyla, šį kartą dar daugiau išgašdintas. Įtemptas jo žvilgsnis nukreiptas ten pat. "Teisybė, mano Dieve," drebėdamas taria, "šitą nuodėmę padariau jau tyruose. Bet užtat tiek daug meldžiausi ir aukojau... Pasigailėki manęs. Viešpatie!..."

Ir vėl, lyg miręs, krito žemėn, o jo draugai atsiskyrėliai chorą maldavo: "Viešpatie pasigailėk jo!..."

Ir dar ne galas: trečią kartą atsiskyrėlis dar bando atsikelti, bet neišstengia. Gulėdamas dulkėse, alkūnėmis pasirėmęs ir rankomis prilaidydamas bevirpančiąją galvą, vis žvelgdamas ton pusėn, iš kur girdėjo paslaptingąjį apkaltinimo balsą, vos girdimai vėl sako: "Teisybė, mano Dieve! nusidėjau ir šita nuodėmė... net du kartu... jau būdamas tyruose... Ir jas buvau užmiršęs... Bet tu esi toks geras, Viešpatie Jėzau! Pasigailėki manęs!..."

Tariant pastaruosius žodžius, atsiskyrėlio balsas buvo visai nusilpęs. O kai jo draugai verkdami kartojo maldą "Viešpatie, pasigailėk jo", senelis numirė ir atsistojo prieš Amžinąjį Teisėją.

Kas bus su tais, kurie nenori pamatyti, kas bus prie kelio galo? Kurie slepiasi su savo blogais darbais

ir savo širdies šventykloje, priklausančioje tik Dievui, aukoja aistrų dievaikiams smilkalų aukas? Ateis atsibudimas! Slapčiausios mintys bus atidengtos, lyg žuvis ištraukta iš gilųjų vandenų ir padėta prekyvietėj ant stalo... Oi, bus skaudu be galo!

Man gaila tų, kurie raminasi netikromis viltimis ir save apgaudinėja: "Priiminėti sakramentus", jie sako, "yra tas pat, kas ir būti išganytu". Netaip! Išganymas yra tikras ir nuoširdus atsivertimas, nuoširdus susitaikymas su Dievu — pasiryžimas bet kokia kaina išpildyti Jo valią, klausyti Bažnyčios, gavusios dieviškąją galią...

Kai kam net išpažintis — ne priemonė išsilaikyti pašvenčiameje malonėje, bet žūti. Eina jos krikščionis iš seno papratimo, eina, kai patogesnis laikas, kai nuotaika geresnė. Raminamasis grįžta, nes gavo išrišimą. Ir tačiau jis gali būti žuvęs, jei jo širdis nenusigrįžus nuo tų dalykų, kurie nutraukia jį nuo Dievo; jei išpažindamas jis nuodėmes, nušaly paliko tas, kurių nebuvo patogu atsakyti: jei jis įtarė, kad jo darbai — sunkios nuodėmės, bet vengė išsiaiškinti, nes nenorėjo savo sumanymų pritaikyti Bažnyčiai apreiškta Dievo minčiai. Jei viso to jis neatitaisė, per švenčiausias vietas vaikščiojo šventvagišku keliu. Net viatikas jam buvo ne malonės, bet pražūties nešėjas. Kokį toksai sutiks teisėją?

O Dieve! kaip plačios minios tau nebepriklauso net iš tų, kuriuos paženklinai tu kryžiaus ženklų! žodžiais jie pripažįsta, bet darbais neigia tavo Kristų ir Jo Bažnyčią. Jie pasirinko kūniškumo kelią, jie verčia save neprotauti, užmiršti savo blogus darbus, nesigailėti ir atleidimo neprasyti. Dėl to reikės kaltes per amžius nešti...
G. S. J.

Nauja Vyskupija Švedijoje

Emigrantams ir tremtiniam, atrodo, tenka ypatinga misija pagerinti religinių mažumą padėti, padidinti tikinčiąją skaičių tuose kraštuose, kuriuose jie apsigyvena. Šis atvejis pasikartojo ir Švedijoje. 13.000 katalikų iš Lenkijos ir Lietuvos susijungė su 9.000 Švedijos katalikų, ir gimė nauja vyskupija.

Nuo 1527 metų, kai karalius Gustavas Vaza uždraudė katalikybę ir liuteranizmą paskelbė valstybine religija, praėjo keturi šimtmečiai, kol Vatikano Radijas — lapkričio 7 dieną — paskelbė, kad Švedijos apaštališkasis vikarijatas tampa vyskupija. D. G. Johannes Erik Mueller skiriamas diecezijos vyskupu Stokholme, o D. G. Ansgar Nelson, benediktinas, — vyskupu pagalbininku įpėdinio teisėmis.

Naujos vyskupijos buvo įkurtos Danijoje ir Norvegijoje.

Katalikų Bažnyčiai Skandinavijoje tenka sunkus kelias, nes pilnos laisvės ji dar neturi. Ją supančio gyvenimo atmosfera yra persunkta materializmu. Bet šimtmečiais gyvas antagonizmas prieš katalikus pa-

Kentėjimas yra didysis žmonijos auklėtojas. Jis įkvėpė meną, poeziją ir moralę. Jis išugdė heroizmą ir atsižadėjimą, jis pridavė vertę gyvenimui, palenkdamas aukotis. Taurus ir geras skausmas įnešė didingumą ir į meilę.

A. France

mažu užleidžia vietą platesnei ir lankstesnei pasaulėžiūrai. Reikia tikėtis, kad tautos, kurios pagimdė Šv. Eriką ir Šv. Brigitą, ateityje parodys daugiau pagarbos ir tolerancijos protėvių tikėjimui.

Kunigų - Darbininkų Judėjimas

Žinios iš Paryžiaus, kad Kunigų - Darbininkų Akcija veiks ir toliau, buvo priimtos su simpatingu pasitenkinimu ne tik Prancūzijoje, bet visame katalikiškame pasaulyje. Maža modernią pastoracijos bandymą susilaukė tiek visuotinio dėmesio ir pritarimo, kiek mirusio kard. Suhard nutarimas, leidžias kunigams eiti į darbo žmonių klasę pačiu tiesiausiu ir intymiausiu keliu. Jei darbo žmonės užmiršo kelią į bažnyčią, tai kovingieji Bažnyčios sūnūs užsivelka darbo rūbus ir eina pas darbininkus į fabrikus. Šio fakto fone gimė Prancūzijos Misija, kuriai vadovavo garsusis Tėvas Gaudin, ir pagaliau Kunigų - Darbininkų Judėjimas.

Kai iškilo naujojo eksperimento reikalas, daug kam buvo aišku, kad šis apaštalavimo būdas susitiks su dideliais pavojais ir rizikomis. Kunigui nebus lengva gyventi neįprastose aplinkose, už parapijos ir klebonijos ribų. Jis turės pasirinkti vieną iš viengungio dalių, apsigyventi neturtingame darbininkų kvartale, išdirbti fabrike ar statyboje aštuonias valandas ir neapleisti kunigiškųjų pareigų.

Keliems iš šimto nepavyko pritaikinti prie neįprastų sąlygų ir drastiškų reikalavimų. Keli, iš šimto apvylė tuos, kurie sudėjo į juos savo pasitikėjimą. Reikia stebėtis, kad skaičius tų, kurie neišlaikė aukštos įtampos ir nuolat gundančios ap-

linkos, yra toks mažas. Šis faktas nesumažina, bet padidina šimtų kunigų herojiškumą, pasišventimą ir nuopelnus.

Praėjusią vasarą Roma buvo linkusi nutraukti šį herojišką modernaus apaštalavimo bandymą, nes buvo pasitaikę keletas sukrečiančių skandalų. Buvo įdomu stebėti Prancūzijos katalikų reakcijas, užgirdus Romos intencijas. Pasirodė, kad katalikų masė stovi nesvyruodama už savo pasišventusių kunigų nugaros ir gero linkinčia malda iš tolo laimina jų pastangas. Buvo aišku, kad dauguma Prancūzijos vyskupų ir tikinčiųjų buvo tvirtai įsitikinę, kad eksperimentas būtų tęsiamas ir toliau.

Prieš keletą mėnesių Prancūzijos kardinolai lankėsi Romoje ir šią problemą patiekė Šventojo Tėvo svarstymams ir sprendimui. Kardinolai buvo sužavėti jo simpatinguumu ir giliu problemos pažinimu. Jis mielai sutiko, kad Kunigų-Darbininkų veikla nesustotų, bet jam atrodė, kad būtų naudingiau ir kunigams ir apaštalavimo darbui, jei ateiityje daugiau laiko būtų pašvęsta tiesioginiam kunigo darbui ir mažiau rankų darbui. Šventasis Tėvas pageidavo, kad šie kunigai, bent formaliai, priklausytų parapijai ir gyventu su kitais kunigais. Jie turėtų vengti politinių komplikacijų ir atsakingų vietų darbininkų unijose.

Modernusis apaštalavimo eksperimentas vyks ir toliau. Vyskupams teko ypatinga pareiga akylai budėti ir laiku įspėti tuos, kurie — dėl per sunkių darbo sąlygų ir per didelės įtampos — reikalingi paramos ir specifinių nurodymų. Lydėdami Kunigus - Darbininkus sunkiu pasiaukojimo keliu, mes prašome jiems Viešpaties palaimos.

Žmogaus Vertės Didingumas

Amerikos Vyskupai — jungtiniu pasisakymu — prašė krašto gyventojų parodyti daugiau pagarbos žmogui. Moderni bendruomenė nuplėšė žmogui priklausantį dvasinio didingumo rūbą, laikydama žmogų daiktu. Žmogaus nuasmeninimo procesas vystosi gąsdinančiu greičiu. Pats laikas atkreipti dėmesį į žmogui priklausančią vietą bendruomenėje ir civilizacijoje, nes gresia didelis pavojus, kad civilizaciją sužlugdys tos jėgos, kurias ji sukūrė, bet neįstengia suvaldyti.

Sekularizmas”, — sako vyskupai, — “siūlo auklėjimą be dorovinio turinio.” Žmogus, išauklėtas amoralinėje atmosferoje, nebeturės dorovinių principų, ir lengvai taps perdėto individualizmo arba kolektyvizmo auka. Žmogaus didingumas yra surištas su jo nuosavybės teise. “Nevaržomas kapitalizmas”, — vyskupai mano, — “bando nuosavybės teises atskirti nuo bendrojo gėrio, o komunizmas siūlo bendrą gėrį asmens teisių sąskaiton.”

“Katalikų Bažnyčia”, — pabrėžia vyskupai, — “visada skelbė ir gynė kiekvieno žmogaus įgimtą didingumą. Ji mokė, kad kiekvienas turi jausti asmenišką atsakomybę ir asmeninės sąžinės svarbumą. Bažnyčia daug kartų priminė pasauliui, kad yra didelis skirtumas tarp žmonių ir daiktų. Ji niekada nepamiršo, kad daiktai yra sutverti žmonėms, o žmonės — Dievui.” Prieš kiekvieno žmogaus akis ji tebelaiko veidrodį, kad kiekvienas žmogus galėtų pamatyti, savo asmens vertę ir didingumą.

Nuasmeninti žmonės sudaro bendruomenę, kuri remiasi individualiu egoizmu ir savęs ieškojimu.

“Krikščioniškoji žmogaus sąvoka”, — sako vyskupai, — “pabrėžia, kad žmogus yra socialus asmuo. Kaip asmuo, jis turi teisių, nepriklausomų valstybės. Kaip bendruomenės narys, turi socialinių pareigų. Tiek šeima, tiek bendruomenė prisideda prie naujo žmogaus pilnutinės evoliucijos. Todėl kiekvienas žmogus turi pareigų ir šeimai, ir bendruomenei.” iš kitos pusės, sielą duoda žmogui ne bendruomenė, bet Dievas. Todėl žmogus turi teisių, kurių bendruomenė negali pažeisti. Žmogus sukūrė bendruomenę — valstybę, o žmogų — Dievas. Todėl bendruomenė - valstybė yra žmogui, bet ne žmogus valstybei.

Klaidinga individualios laisvės sąvoka griau nu bendruomenę, o klaidingai suprasta diktatūra sunaikina asmenį. Popiežius Leonas XIII rašė: “Tikroji bendruomenės laisvė nereikia, kad kiekvienas žmogus gali daryti tai, kas jam patinka, nes toks nusistatymas būtų visuotinio sąmyšio priežastimi ir baigtųsi teisėtės valdžios sugriovimu. Iš kitos pusės, laisvė neduoda valstybei teisių išnaudoti piliečio, uždedant jam našta, kurios jis negali pakelti. Tokia dalykų eiga vestų i bendrojo gėrio griuvėsius.”

Laisvė reiškia, kad kiekvienas bendruomenės narys guli nekliudomai atlikti savo pareigas ir naudotis savo teisėmis. Laisvė yra daugiau negu politinis ar ekonominis fenomenas, daugiau negu teisė be atsakomybės. Laisvė yra išmintingesnė negu laisva mintis ir laisvesnė negu padiktuota mintis. Jos šaknys glūdi žmogaus sieloje. Todėl ji išauga ne iš socialinės organizacijos, konstitucijos ar partijos, bet iš žmogaus sielos.

Darbas yra žmogaus kūrybos, to-

bulėjimo ir išganymo kelias. Jis negali būti atskirtas nuo socialinio gyvenimo. Darbininkas nėra tik darbo jėga, kaip mano kapitalizmas. Darbininkas nėra tik pilvas, kurį valstybė maitina pagal savo valią ir išgales, kaip elgiasi komunizmas. Darbininkas yra asmuo, kuris savo darbu pagarbina Dievą ir patarnauja artimui ir visam pasauliui. Todėl krikščioniškoji darbo sąvoka reikalauja, kad darbas mūsų neizoliuotų, bet sujungtų su artimu. Kuo didesnis tautos materialinis gerbūvis, tuo gilesnė ir veiklesnė turėtų būti artimo meilė ir savitarpio pagalba.

“Todėl mes turime stengtis— užbaigia Amerikos vyskupai, — “pabrėžti žmogaus asmens didingumą visose gyvenimo sferose, reikalaudami, kad viešasis gyvenimas prisilaikytų dorovės priimtų normų, kad auklėjimo procesas įdiegtų žmogaus didingumo sąvoką i augančias ir bręstančias širdis, kad bendruomenė ir valstybė sukurtų sąlygas, kuriose žmogus gali gyventi ir kurti. kaip Dievo nemirtingas paveikslas ir dangaus paveldėtojas

Indijos Rendez-vous su Komunizmu

Jungtinių Tautų posėdžiuose Indijos nusistatymas Korėją liečiančiuose klausimuose buvo daugiau negu intryguojantis. Indija išdrįso pasisakyti prieš Amerikos užsienio politiką, greičiausiai prisimindama jos silpnavalį vaidmenį Tautinės Kinijos krizėse ir priimdama Peipingo ir Kremliaus propagandą už tikrą pinigą.

Indijos kariuomenės daliniui, vadovaujamam Gen. Lt. K. S. Thimaya, teko prižiūrėti Korėjos karo belaisvių repatriaciją. Tuoj pasi-

girdo balsų, apgailestaujančių JT nutarimą. Po kelių mėnesių pasirodė, kad gailestis buvo be pagrindo, nes Indijos kariuomenė atliko savo vaidmenį be priekaišto. Iš kitos pusės, indas pirmą kartą susitiko su Kremliaus komunistu veidas į veidą, ir jam nepatiko ne tik veidas ir veido savininkas, bet ir savininko darbai. Indijos oficialioje spaudoje pasirodė kaltinimų nebe JT ir Amerikai, bet Kinijos komunistams ir Lenkijos bei Čekoslovakijos atstovams.

Galimas dalykas, kad indų kariuvių patirtis Korėjoje plačiau nuskambės ir duos Nehru progą pagalvoti, ar jo įsitikinimas, kad visa Azija turi tapti komunizmo auka, yra teisingas ir besąlyginis. Amerikos senatorius W. F. Knowland, grįžęs iš Tolimųjų Rytų, pareiškė, kad "Azijoje yra labai maža žmonių, kurie turėjo progos susitikti su komunizmu akis į akį, kurie neutralumą komunistinės Kinijos ir Rusijos atžvilgiu laiko politiniu naivumu." Dabar aišku, kad tie Azijos gyventojai, kurie turėjo progos pamatyti veiklų ir nevaržomą komunizmą ir tebegyvena nepriklausomybėje, Nehru propaguojamo neutralumo ne tik nepriims, bet prieš jį kovos.

JT Komisija ir Pietų Amerika

Neseniai viena studentė iš Afrikos, studijuojanti Amerikoje, išsitarė: "Kodėl žmonės nenori suprasti, kad aš myliu Afriką?"

Meilė Afrikai ir susirūpinimas pasaulio taika atspindi raporte, kuri parengė JT Komisija, paskirta ištirti Pietų Afrikos rasinių problemų situacijai. Kadangi P. Afrikos valdžia neleido komisijai padėties studijuoti vietoje, komisija pravedė

43 apklausinėjimus už Afrikos ribų. pasinaudodama kiekviena informacija, liečiančia rasines Afrikos problemas.

Problemų yra daug ir sunkių. Valdžia stengiasi sistematingai įgyvendinti Apartheid doktriną, kuri remiasi beširdžiu ir išdidžiu BAL-TUJŲ DOMINAVIMO dėsniu, pavergdama kiekvienai socialinio, politinio, ekonominio ir edukacinio gyvenimo fazę. Juodųjų Afrikos piliečių teisės minamos po kojų, nors jie sudaro 79% visų gyventojų.

Komisija priėjo trijų išvadų. Pirmą: neįmanoma tikėti, kad Apartheid doktrinos politika patiktų tiems, kurie turi tik pareigas ir negauna jokių teisių. Antra: niekas neįtikins Afrikos negrų, kad baltieji juos traktuoja teisingai. Trečia: jei Apartheid doktrina bus pritaikyta gyvenimui visa plotme, dabartinė padėtis taps ugnį spiaudančiu vulkanu, kurio naikinanti veikimą pajus ne tik Afrika, bet visas pasaulis. Mao-Mao organizacija ir jos veikla yra tik pradinė kruvinų sukilimų vižija. Kas darysis, kai šautuvas ir granata atsidurs daugumos Afrikos juodųjų piliečių rankose. Istorijoje daug pavyzdžių, kaip kraujas ir ugnis atvėrė žmonėms akis, bet ilgų metų kūrybos ir statybos finalas buvo kapinės ir griuvėsių krūvos.

Bruno Markaitis, S. J.

Pažvelkite į saulę. Ji visiems šviečia, visus šildo, nelaukdama prašymo ir padėkos. Taip pat ir jūs nelaukite maldavimo ir pagyrimo, bet padėkite žmonėms gera valia — ir būsite mylimi, kaip saulė.

Epiktetas

Skaitytoju laiškai su Redakcijos atsakymais

1. *Esu jau senas žmogus, bet mielai skaitau „Laiškus Lietuviams“. Tik vienas dalykas man labai nepatinka — tai „Jaunimo Paslapčių“ skyrius. Būtų daug geriau, kad jį išmestumėte. Kai aš jį perskaitau, būnu piktas ir blogai jaučiuosi visą dieną.*

* Matai, tėvuk, kad visą dieną blogai jautiesi, tai yra užtarnauta bausmė. Juk aiškiai parašyta, kad tai „Jaunimo Paslaptys“, tad kam, senas būdamas, į jas brauniesi?

2. *Esu girdėjęs, kad „L. L.“ kai kuriems asmenims nepatinka dėl to, kad juose pasitaiko nepadorių iliustracijų. Tų asmenų pavardžių neminėsiu.*

* Tamsta parodei tikrą artimo meilę, neminėdamas tų asmenų pavardžių. Tai būtų buvęs visai nereikalingas išdavimas asmenų, kurių padorumu galima labai abejoti. Matai, jeigu žmogaus fantazija yra užteršta, tai jis mato visur pagundas. Jis gali įžiūrėti, ką tik nori, ir per storiausius kailinius. Teismoksta tie asmenys į žmogų žiūrėti, kaip į nuostabų Dievo kūrinį, bet ne kaip į pagundų objektą.

3. *Kaip gali kunigai kalbėti arba rašyti apie šeimos problemas, patys neturėdami šeimos?*

* Jie gali geriau kalbėti, nes pažįsta šimtus šeimų. Beveik kasdien kunigai turi progos prisiklausyti visokiausių šeimyninių painiavų. Tas, kurs turi šeimą, negali taip objektyviai kalbėti, nes jis paprastai kalbės tik apie savo šeimą. Jis mano, kad visos moterys yra tokios, kaip jo žmona.

4. *Jūs elgiatės visai ne amerikietišškai: vos tik pasibaigia prenumerata, tuoj nustojote siuntinėti skaitytojui laikraštį. Geri biznieriai taip nedaro. Reikia siuntinėti ir toliau, o pamatysite, kad po kiek laiko ateis ir prenumeratos mokestis.*

* Mes nesielgiame amerikietišškai, bet nenorime elgtis nė komunistiškai: nenorime prievarta brukti savo spaudos tiems, kurie jos nenori ir neprašo. Kai pasibaigia prenumerata, mes visuomet skaitytojui pranešame, bet gal kai kurie skaitytojai jau yra per daug suamerikonėję, mesdami neskaitytus laiškus į krepšį arba elgdamiesi pagal pasakymą „take it easy“.

ENCIKLOPEDIJOS FONDAS LIETUVAI

Gyvename tokį metą, kada visos lietuvių dvasinės ir medžiaginės jėgos turi būti telkiamos kultūros vertybėms kurti. Lietuvių mokslas ir grožinės kūrybos apraiškos turi žengti drauge su mūsų visuomenine ir politine veikla. Visų lietuvių talka gali ir turi padaryti, kad šiandien ir rytoj mūsų mokslas ir kūryba ne tik laikytųsi pasiektų aukštumų, bet ir žengtų į priekį.

Laikraščiai ir knygos yra gerai išbandytas lietuvių kovos būdas už tautos laisvę, už savitą ir nepriklausomą lietuviškąją žodį. Visų lietuviškų knygų didžioji knyga yra LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA. Jos pirmasis tomas neseniai išėjo iš spaudos, kaina \$7.50. Viso bus išleista apie 20 tomų. Į metus išeis 3 tomai. Malonu ją įsigyti: mes ja džiaugiamės ir didžiuojamės. Ne visos tautos, net ir savo laisvoj valstybėj, yra išleidusios enciklopedijas. Enciklopedija — tautos dvasinio lobyno rodiklis.

Lietuvių Enciklopedijos pirmojo tomo išleidimo proga, 1953 m. lapkričio 8 d. Bostono teisininkams iškėlus sumanymą įsteigti Enciklopedijos Fondą Lietuvai, kurio tikslas įgyti ir saugoti vieną tūkstantį (1000) Lietuvių Enciklopedijos komplektų iki bus galima juos parvežti nepriklausomon Lietuvon, kaip laisvojo pasaulio lietuvių dovana ilgai okupantų vargintai Tėvynei, rado didelį visuomenės pritarimą. Jau tą pačią dieną vienas bostonietis, pasivadinęs PAPRASTU PILIEČIU, per Bostono Rašytojų Klubą paaukojo tam Fondui 800 dolerių, o po vieną komplektą užsakė: baletu artistė T. Babuškinaitė — Valstybės Teatrui, kun. St. J. Vembrė — Šiaulių Vyrų gimnazijai, Bostono teisininkai — Teisingumo Ministerijai. Keliose darbovietėse jau susiorganizavo būreliai asmenų, kurie mokėdami į mėnesį po nedidelę sumą, užsakė Fondui enciklopediją.

Mieli tautiečiai! Mes, žemiau pasirašę įvairių grupių, organizacijų bei pasaulėžiūrų asmens, didžiai pritardami Enciklopedijos Fondo Lietuvai idėjai, kreipiamės į visus laisvojo pasaulio lietuvius ir kviečiame kiekvieną prisidėti pagal savo išgales įgyti nepriklausomai Lietuvai vieną tūkstantį Lietuvių Enciklopedijos komplektų.

Parodykime pasauliui, kad lietuvių tauta savo kultūra yra pirmaeilį tautų tarpe!

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

*Enciklopedijos Fondas Lietuvai
366 W. Broadway
So. Boston 27, Mass., U. S. A.*

EFL Valdyba:

Prel. Pr. Juras
Vyt. Čepas
J. J. Grigalius
A. Čaplikas
S. P. Shallna
J. Vembrė
St. Santvaras
W. V. Šimkus
K. Mockus.

Taryba:

Vacl. Biržiška
B. Brazdžionis
J. Dačinskas
E. Gimbutienė
Ch. J. Kalinauskas
J. L. Kasmauskas
J. Leimonas

Revizijos Komisija:

Pr. Lembergas
J. Lola
A. Matjoška
S. Michelsonas
St. Mockus
J. Sonda
K. Šidlauskas

St. Vaitkevičius
A. Juknevičius
A. Banevičius

"LAIŠKAI LIETUVIAMS"
5541 S. Paulina St.
Chicago 36, Illinois

ATSIŪSTA PAMINĖTI

H. Lukaševičius. LIKIMO ŽAISMAS. Romanas. Išleido Liet. Knygos Klubas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, I11. 232 psl., kaina \$2.50.

Stasys Džiugas. KISKUČIO VARDINĖS. Eilėraščiai vaikams. Iliustravo Vl. Stančikaitė, išleido Liet. Knygos Klubas. 58 psl., kaina \$1.50.

S. Sužiedėlis. ŠV. PRANCIŠKAUS LIETUVIŲ PARAPIJA, Lawrence, Mass. Knyga parašyta lietuvių ir anglų kalbomis. Kieti viršeliai. Viršelio iliustracija V. K. Jonyno. Tekste 200 iliustracijų, 416 psl., kaina nepažymėta.

Kun. Dr. J. Vaišnora, MIC. DIEVO TARNAS ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULAITIS. 24 puslapių brošiūrėlė, kaina 15 centų. Galima gauti pas Nek. Prasidėjimo Seseris, Putnam, Conn.

B. Brazdžionis. DIDŽIOJI KRYŽKELĖ. Eilėraščiai. Viršelis R. Viesulo. Išleido Terra, 748 W. 33rd St., Chicago 16, 111. 112 psl., kaina \$2.

TAUTA BUDI. 1954 m. kalendorius. Išleido LSB Vadija. Redagavo V. Skrinkas ir Br. Stundžia. Administratorius J. Gaižutis, 135 Gorevale Avė., Toronto, Ont., Canada. Meninė priežiūra V. Bričkaus.

VANAGAITIS. Monografija. Redagavo Vyt. Alantas. Rašė: V. Alantas, J. Olšauskas, J. Žilevičius, V. Jakubėnas, A. A. Olis, B. K. Balutis. Išleido J. J. Bačiūnas, Tabor Farm, Sodus, Mich. 192 psl., daug iliustracijų, kaina \$2.